gemeente SLUIS

Postadres:
Postbus 27
4500 AA Oostburg

Bezoekadres:
Nieuwstraat 22
4501 BD Oostburg

Telefoon 140117
Telefoon +31 (0)117 457 000
Telefax +31 (0)117 452 241

IBAN: NL33INGB0661900169
BIC code: INGBNL2A
BTW-nummer: 811046321B01

www.gemeentesluis.nl
info@gemeentesluis.nl

Aan de Raad

ons kenmerk : 21.14016
uw brief d.d. :
uw kenmerk :
behandeld door : M.C.A. Jansen
doorkiesnummer : 0031621127439
onderwerp : Jaarverslag Huis van de Techniek en regioplan laaggeletterdheid 2021-2025
bijlage(n) : Twee

**Oostburg,** 10 NOV 2021

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden wij u ter informatie het jaarverslag van het huis van de Techniek en het Regioplan laaggeletterdheid 2021-2025 aan. De documenten treft u aan als bijlage.

**Huis van de Techniek**
Het huis van de Techniek is een onafhankelijke intermediaire organisatie die zich richt op het mede oplossen van de regionale knelpunten die bestaan tussen het technisch (beroeps)onderwijs en de arbeidsmarkt. In het jaarverslag staat een overzicht van de verrichte inspanningen. Onze gemeente heeft de afgelopen 5 jaar een waarderingssubsidie van € 0,15 per inwoner aan dit initiatief gegeven.

**Regioplan Laaggeletterdheid**
Basisvaardigheden op het gebied van geletterdheid zijn een middel voor zelfredzaamheid op alle gebieden in het leven. De ambitie om de basisvaardigheden voor onze inwoners te verbeteren staat centraal in het regioplan. Zo krijgen meer mensen participatiekansen in de maatschappij. De hoop is dat het percentage laaggeletterden in Zeeland daalt tot het landelijke gemiddelde. Het huidige aandeel laaggeletterden onder de beroepsbevolking is naar inschatting van landelijke peilingen 13% in Zeeland (36.790 Zeeuwen). Het landelijk gemiddelde bedraagt 12%. Aangezien er voor veel mensen een taboe rust op het praten over laaggeletterdheid, zijn deze percentages gebaseerd op schattingen.

Als college hebben wij tijdens het OZO-overleg ingestemd met het regioplan Laaggeletterdheid Zeeland 2021-2025. De oorspronkelijke aanleiding voor dit plan is een landelijk bestuurlijk akkoord tussen de VNG en het Rijk uit 2019. Er zijn 4 landelijke doelstellingen/verplichtingen opgenomen, namelijk samenhangende beleidsambities, doelgroepen beter bereiken (voornamelijk NT1 doelgroep), meer aandacht voor kwaliteit van het educatie aanbod en jaarlijks rapporteren over het bereik en de behaalde resultaten (monitoring). Voor de uitvoering van deze bestuurlijke afspraken is er per arbeidsmarktregio een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld voor de periode 2020-2024. Voor Zeeland is dit een bedrag van € 126.028 in 2020, oplopend tot € 166.000 in 2024. In het bijgevoegde plan leest u dat de beschikbare middelen vooral ingezet worden voor inzicht, communicatie en verbinding. Ook is er per jaar € 30.000 beschikbaar voor elke sub regio voor het uitvoeren van concrete activiteiten. De eerste extra

activiteit in Zeeuws-Vlaanderen is bekend. We starten met een voorleesExpress. Een instrument om laaggeletterdheid te bestrijden en ouderparticipatie te vergroten. Het programma sluit goed aan op bibliotheekprogramma's zoals Boekstart en Bibliotheek op School. De voorleesExpress stimuleert de taalontwikkeling van kinderen en verrijkt de taalomgeving thuis. 20 weken lang komt een vrijwillige voorlezer thuis bij een gezin met kinderen van twee tot en met acht jaar. Het gaat hierbij om kinderen met een taalachterstand. De vrijwilliger introduceert het voorleesritueel bij het gezin. De ouders krijgen handvatten om het voorlezen zelf over te nemen en kinderen op andere manieren te stimuleren in taal.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,

S.I. de Kievit-Minnaert

De burgemeester,

mr. M.M.D. Vermue



# Techniek voor iedereen

Bestuurs-/jaarverslag 2020

HUIS VAN DE TECHNIEK ZEELAND

**Colofon**
Tekst: Huis van de Techniek
Vormgeving: Huis van de Techniek

Terneuzen, mei 2021

# INHOUDSOPGAVE


**1. INLEIDING** 4

**2. BESTUURLIJKE TERUGBLIK** 5
2.1 SAMENSTELLING 5
2.1.1 INRICHTING VAN DE ORGANISATIE 6
2.1.2 KERNACTIVITEITEN 7
2.1.3 STRATEGISCHE DOELEN 10
2.1.4 FINANCIËN 10
2.2 MEDEWERKERS 11

**3. FINANCIEEL RESUME** 12
3.1 JAARREKENING 12

**4. TECHNIEKCIJFERS** 34
4.1 KEUZE VOOR TECHNIEK 34
4.2 MEISJES IN TECHNISCHE OPLEIDINGEN 35
4.3 DOORSTROOM NAAR TECHNIEK 37
4.3.1 CONCLUSIES 42
4.4 ACTIVITEITEN 42
4.4.1 BEDRIJF+SCHOOL 42
4.4.2 TECHNIEKBUS 47

**5 PROJECTEN** 48
5.1 PROJECTEN 48
5.2 GIRLSFUTURE 49
5.3 WEBSITES 50
5.4 HUIS VAN DE TECHNIEK IN DE MEDIA 52

# 1. INLEIDING

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag 2020 van Huis van de Techniek.

Vrijwel dagelijks ervaren wij dat de economie en de arbeidsmarkt de laatste jaren fors zijn gegroeid. De arbeidsmarkt staat onder druk om aan de steeds groeiende vraag naar bekwaam personeel te voldoen. Dit geldt niet alleen voor de technische sector. Gezien de demografische ontwikkelingen zal dit beeld niet snel wijzigen. Het belang om Zeeuwse jongeren een goede en brede oriëntatie te geven op de arbeidsmarkt wordt hiermee nóg relevanter. Bedrijven en organisaties zijn erbij gebaat dat jongeren op een goede manier de gelegenheid krijgen hun talenten te ontdekken en ontwikkelen.

Op de Zeeuwse arbeidsmarkt ligt nog een groot potentieel bij technisch getalenteerde vrouwen. Dit tonen ook de Techniekcijfers 2020 verderop in dit jaarverslag. Onderwijs, overheid en bedrijfsleven moeten de handen in elkaar slaan om technische beroepen aantrekkelijk(er) te maken voor een groter gedeelte van studerend en werkend Nederland.

Het pandemiejaar 2020 heeft de online ontwikkeling versneld, daar waar fysiek samenkomen helaas niet of nauwelijks meer mogelijk was. De "virtuele" loopbaanoriëntatie is daar een sprekend voorbeeld van.

Initiatieven om jongeren in de meer theoretisch gerichte opleidingen (vmbo gl/tl, mavo, havo en vwo) ook kennis te laten maken met de mogelijkheden in de technische sector zijn dan ook van groot belang. Met het project Hybride Techniekopleiders leveren medewerkers uit het bedrijfsleven een bijdrage aan het technisch onderwijs. Het belang hiervan is meer dan alleen het (deels) opvullen van het docententekort. Deze hybride docenten zijn namelijk uitermate goed op de hoogte van de stand van zaken in de techniek en brengen hun kennis over op de 'fulltime' docenten.

Wij hebben dit verslagjaar voor een andere opzet van de publieksversie van ons jaarverslag gekozen: minder tekst en meer cijfers (feiten). Wij hopen u hiermee een scherper beeld te geven van de inspanningen en effecten die wij gezamenlijk realiseren ter stimulering van de technische arbeidsmarkt.

Namens het bestuur,

Els Van De Velde
Voorzitter stichting Huis van de Techniek

# 2. BESTUURLIJKE TERUGBLIK

In het jaar 2020 vonden in het bestuur van Huis van de Techniek (HvdT) enkele wijzigingen plaats. Dit door invulling van vacatures, maar ook door vertrek van leden uit de functie van waaruit zij hun organisaties vertegenwoordigden. Deze wijzigingen vonden zowel plaats in de vertegenwoordiging in het Algemeen bestuur als in de samenstelling van het Dagelijks Bestuur.

## 2.1 Samenstelling

HvdT kent statutair een onafhankelijke voorzitter die afkomstig is uit het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven wordt verder vertegenwoordigd door drie personen. Daarbij wordt gestreefd naar een regionale spreiding, waarbij zowel het 'grote bedrijfsleven' als het MKB vertegenwoordigd is. Ook is het streven om de verschillende technische bedrijfssectoren een stem te geven in het bestuur.

De overheden blijven, zoals voorheen, vertegenwoordigd door drie wethouders uit drie verschillende regio's. Het onderwijs is binnen HvdT vertegenwoordigd door de gehele onderwijskolom: het primair-, secundair- en beroepsonderwijs (mbo en hbo) hebben hun stem in het bestuur. Het bestuur van HvdT kende in 2020 de volgende samenstelling:

| Naam | Functie | Namens |
|---|---|---|
| Mevr. E. Van de Velde | Voorzitter | VNO-NCW Zeeland |
| Dhr. M. Nelen | Secretaris | MBO |
| Dhr. J. de Goffau | Penningmeester | VZG – Oosterschelde regio |
| Mevr. P. Stoker* | Lid | VZG - Regio Zeeuws-Vlaanderen |
| Dhr. Chr. Dekker | Lid | VZG - Regio Walcheren |
| Dhr. R. van Beveren | Lid | VNO-NCW Zeeland |
| Mevr. J.W. Hollestelle | Lid | VNO-NCW Zeeland |
| Dhr. W. van den Elzakker | Lid | VNO-NCW Zeeland |
| Dhr. J. Dane | Lid | HBO |
| Dhr. A. Vis | Lid | PO |
| Dhr. K. Terlage | Lid | VO |
| Mevr. M. van Groeningen | Adviserend | Provincie Zeeland |

*2.1 Samenstelling bestuur Huis van de Techniek*

** Bestuurslid mevr. P. Stoker is in februari 2021 opgevolgd door dhr. J.F. Begijn.*

### 2.1.1 Inrichting van de organisatie

Bij de inrichting van de organisatie van HvdT is gekozen voor een slanke organisatie die gericht is op de kernfuncties initiëren, coördineren, makelen en schakelen, adviseren, monitoren en aansturen van projecten. Daarnaast wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de kwaliteiten en capaciteiten van de participerende organisaties. De samenstelling van de organisatie staat hieronder beschreven.

**Bestuur**
HvdT kent een Algemeen Bestuur waarin vertegenwoordigers van de drie O's zitting hebben. Het Algemeen Bestuur komt normaliter twee keer per jaar bij elkaar. Daarnaast fungeert een Dagelijks Bestuur dat minimaal ieder kwartaal bijeenkomt of zoveel vaker als nodig. De voorzitter heeft frequent overleg met de directie.

**Directie**
De kern van de directiefunctie laat zich als volgt kort samenvatten:

- de directie heeft inzicht en gezag in de regio en vormt het boegbeeld van HvdT;
- de directie is belast met de uitbouw van HvdT, de algemene leiding, de externe netwerken en de onder de vlag van HvdT uitgevoerde projecten;
- de directie is de spil tussen de interne organisatie, participanten en sponsoren, partners in projecten en leden van het bestuur.

**Administratief medewerker**
Deze medewerker verricht naast de administratie taken ook taken voor de directie en heeft een ondersteunende rol in de uitvoering van activiteiten en projecten.

**Projectleiders**
De projecten en activiteiten van HvdT worden aangestuurd door projectleiders. Hierbij wordt deels gebruik gemaakt van ingehuurde projectleiders en deels van het projectmanagement bij de deelnemers in de projecten en activiteiten. De rol van HvdT kan variëren van ondersteuning van initiatieven voor techniekpromotie tot en met het initiëren en uitvoeren ervan. Altijd in samenwerking met het onderwijs, bedrijfsleven en de overheden.

**Participatie van instellingen, bedrijven en overheden**
Buiten het bestuur om heeft HvdT goede contacten met Provincie Zeeland, diverse gemeenten, de Zeeuwse onderwijsinstellingen en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven (VNO-NCW Zeeland), brancheorganisaties en provinciale netwerken, alsook met individuele bedrijven.

Jaarlijks wordt een participantenoverleg georganiseerd, waarbij de participanten worden geïnformeerd over de ontwikkelingen en samen discussiëren over het te voeren beleid. Vanwege de bijzondere situatie rondom COVID-19 heeft het participantenoverleg in 2020 niet plaats gevonden.

**Jetnet&Technet**
In dit verslagjaar is HvdT een samenwerking aangegaan met Jetnet &Technet. Dit is een landelijke organisatie die sterk is in de ontwikkeling van online w&t-producten, maar partners in de regio zoekt, en nodig heeft, om deze producten onder de aandacht te brengen van het onderwijs. HvdT fungeert in het kader van deze samenwerking als 'regio-coördinator' voor Jetnet&Technet.

### 2.1.2 Kernactiviteiten

HvdT is een onafhankelijke intermediaire organisatie die zich richt op het mede oplossen van de regionale knelpunten die bestaan tussen het technisch (beroeps)onderwijs en de arbeidsmarkt. Hierbij behartigt zij de belangen van het onderwijs, het bedrijfsleven en de overheid in de provincie Zeeland.

Partijen weten HvdT goed te vinden en er zijn sinds de oprichting (2015) veel initiatieven ontplooid. Jaarlijks worden door HvdT zo'n vijftien samenwerkingsprojecten met het onderwijs en het bedrijfsleven uitgevoerd en/of ondersteund. Het Zeeuws technisch onderwijs en bedrijfsleven zijn zich zeer bewust van de problematiek van het tekort aan instroom van potentiële technici en de noodzaak om gezamenlijk aan oplossingen te werken.

**Projecten en activiteiten**
In de afgelopen jaren hebben tal van activiteiten een positief effect gehad op het imago van techniek, zoals:

- Beroepenoriëntatie Techniek Zeeland (BTZ)
- Techniek Experience
- Girlsday
- GirlsFuture (meidenglossy)
- Bedrijf+School ((virtuele) bedrijfsbezoeken met daaraan gekoppeld de Techniekbus, Techniek Ambassadeurs en lesopdrachten)
- First Lego League
- Zeeuwse Havens

Dit verslagjaar kenmerkte zich door enkele maanden van "business as usual" en vanaf medio maart met name door de impact van de beperkende maatregelen vanwege de COVID-19 pandemie. Dit had uiteraard zijn weerslag op de mogelijkheden om samen te komen, bedrijven te bezoeken en events te organiseren. De Techniek Experience kon begin 2020 nog worden uitgevoerd, maar events als BTZ, First Lego League, de Girlsday en Zeeuwse Havens konden geen doorgang vinden. Noch scholen, noch bedrijven hadden de mogelijkheid om deze events te organiseren. Ook bedrijfsbezoeken (B+S en Techniekbus) kwamen nagenoeg geheel stil te liggen. Om de beroepenoriëntatie voor techniek toch zoveel mogelijk te blijven faciliteren zijn, in samenwerking met het bedrijfsleven en financieel ondersteund door de provincie en het bedrijfsleven, een viertal LOB-video's en lespakketten gerealiseerd voor technische sectoren zoals procestechniek, logistiek, metaal en mobiliteit/transport. Deze serie is al volop gebruikt door scholieren en zal in 2021 verder worden uitgebreid.



**Techniekpact Zeeland en Sterk Techniek Onderwijs Zeeland**
In opdracht van de Arbeidsmarktregio Zeeland is in 2017 het Techniekpact Zeeland ontwikkeld, in samenwerking met zestig vertegenwoordigers van de Zeeuwse arbeidsmarkt, het onderwijs en de overheden. HvdT vervult in het kader van Techniekpact Zeeland een aanjagende en monitorende functie. Het pact vormde tevens een belangrijke grondlegger voor de toekenning van de subsidie voor het project Sterk Techniekonderwijs Zeeland (STOZ), waarin HvdT een belangrijke rol vervult in het kader van de uitvoering van de vier Zeeuwse ambities. Het vierjarige STOZ-programma is in januari 2020 officieel gestart en kan, ondanks de beperkende maatregelen in dit COVID-jaar, terugkijken op een goed verlopen eerste jaar, waarbij het merendeel van de gestelde (tussen)doelen zijn gerealiseerd.

**De stand van zaken m.b.t. w&t in het po**
Naar aanleiding van een aflopende subsidie voor w&t-netwerken in het basisonderwijs en de doelstellingen van Sterk Techniekonderwijs (Zeeland) met betrekking tot de samenwerking tussen vo en po, heeft HvdT (in samenwerking met Jetnet&Technet, CPOZ en de stuurgroep STOZ) in 2020 een onderzoek laten uitvoeren (Regioplan – Amsterdam) naar de stand van zaken in het Zeeuwse basisonderwijs. De resultaten hiervan zijn geplaatst op de publicatiesite van HvdT.

In vervolg op het onderzoek zijn, in afstemming met CPOZ en STOZ, een viertal acties uitgezet die het w&t-onderwijs in de Zeeuwse basisscholen verder moet helpen verankeren.

**Keuze voor techniek**
Zeeuwse jongeren kiezen, relatief gezien, het vaakst voor technische profielen (ruim boven het landelijke gemiddelde) en opleidingen. De deelname van meisjes hierin is nog altijd lager dan het landelijk gemiddelde, maar deze achterstand wordt langzaam maar gestaag ingelopen. Verderop in dit jaarverslag wordt dieper ingegaan op deze instroomcijfers.

**Toekomst**
Door de sterke Zeeuwse vergrijzing en ontgroening zal het tekort aan technisch personeel in de toekomst naar verwachting nog groter worden. Hierdoor groeit de behoefte aan initiatieven en projecten die dit probleem aanpakken. De behoefte aan een organisatie die de verschillende initiatieven stroomlijnt en aan elkaar verbindt blijft evident aanwezig. HvdT wil deze rol verder uitbouwen, maar zoekt daarbij tegelijk naar meer draagvlak bij het bedrijfsleven in de volle breedte. Hoewel het commitment vanuit het bedrijfsleven in deelname aan initiatieven en activiteiten zeker groot te noemen is, dragen maar een beperkt aantal bedrijven financieel bij aan HvdT en aan haar functie om een en ander ook daadwerkelijk te kunnen organiseren. Op basis van de adviezen van de werkgroep Techniek Koepel Zeeland heeft het bestuur besloten om tot een nieuw businessplan te komen voor de beleidsperiode 2022-2025.

De activiteiten van HvdT zullen in 2021 dan ook worden gecontinueerd, waarmee conform het besluit van het Algemeen Bestuur de businessplan periode met één jaar verlengd zal worden. De meeste participanten hebben inmiddels de voortzetting van hun funding voor die periode toegezegd.

De belangrijkste projecten in 2021 zijn:
- Sterk Techniekonderwijs Zeeland
- Nieuw businessplan 2022-2025

*1. Sterk Techniekonderwijs Zeeland (STOZ)*
Na toekenning van de subsidie (juni 2019) is door de gezamenlijke bestuurders van het voortgezet onderwijs in samenspraak met de aangestelde programma-manager de voorbereiding gestart om op de officiële startdatum (1 januari 2020) direct aan de slag te kunnen gaan. De programma-

manager is organisatorisch toegevoegd aan het team van HvdT en werkt daar in de dagelijkse praktijk nauw mee samen.

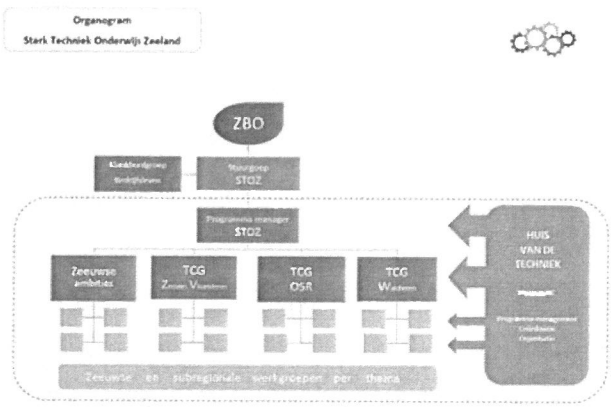
Binnen het projectplan van STOZ zijn er, naast de drie regionale plannen voor de Oosterschelderegio, Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen, ook vier Zeeuwse programmalijnen benoemd waar HvdT voor verantwoordelijk is. Dit zijn:

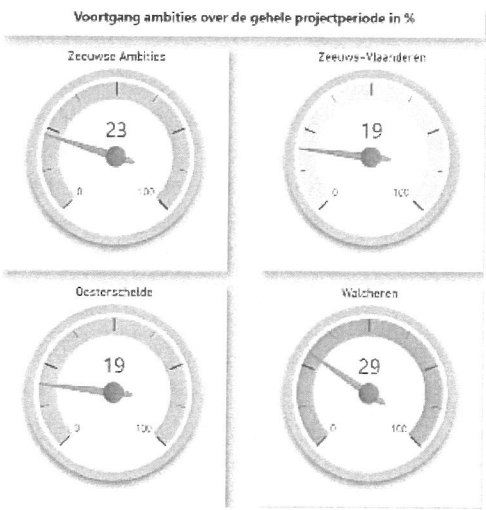
- verbreding en intensivering van de instroom vanuit po in het technisch georiënteerd vmbo;
- versterking van de uitstroom techniek voor leerlingen pro en vso;
- nieuwe vmbo-programma's die aansluiten bij het DNA van Zeeland, zoals maritieme techniek en logistiek;
- aanpak van het tekort techniekdocenten en -instructeurs, o.a. door hybride opleidingen.

In 2020 heeft voor deze vier programmalijnen een analyse plaatsgevonden en is er een plan van aanpak geformuleerd. Voor de instroom vanuit het po wordt aangesloten op het onderzoek dat HvdT heeft laten uitvoeren op de status van wetenschap & techniek in het Zeeuwse primaire onderwijs. De plannen van aanpak komen in 2021 tot uitvoering.

Als stafbureau is HvdT tevens verantwoordelijk voor de communicatie rondom het project, alsmede de registratie van de co-financiering. Deze co-financiering is voornamelijk gebaseerd op de activiteiten die door HvdT georganiseerd worden en waarbij scholen en bedrijfsleven samenwerken. Deze co-financiering is ondanks de beperkende maatregelen voor 2020 gerealiseerd, onder meer door de inzet van het deelproject Hybride Techniekopleiders en door ondersteuning vanuit het bedrijfsleven bij de realisatie van de LOB-filmpjes en opdrachten.

HvdT vervult voor de klankbordgroep STOZ (bestaande uit de organisaties die getekend hebben voor de co-financiering, aangevuld met enkele andere relevante arbeidsmarkt-organisaties) het secretariaat. Uiteraard heeft HvdT in deze plannen een ondersteunende, faciliterende en adviserende rol. Tevens zorgt zij als intermediair voor de contacten tussen het onderwijs en het bedrijfsleven.




Het Techniekpact Zeeland is eind 2019 door de werkgroep Techniek Koepel Zeeland met stakeholders geëvalueerd, op basis waarvan in het verslagjaar aandachtspunten voor een vernieuwde versie (Techniekpact Zeeland 2.0) zijn geformuleerd, alsmede aanbevelingen zijn gedaan om de techniekpromotie in Zeeland van een breder draagvlak te voorzien. Het bestuur zal in samenspraak met de werkgroep in 2021 een vervolg geven aan de uitvoering van deze adviezen.

2. *Nieuw businessplan 2022-2025*
Het bestuur heeft na ontvangst van de adviezen van de werkgroep Techniek Koepel Zeeland besloten deze mee te nemen in een medio 2021 te realiseren businessplan voor de beleidsperiode 2022-2025. Daarnaast is tevens een opdracht verstrekt om een interne en externe analyse te verrichten voor HvdT en is besloten om daarvoor stakeholders en belanghebbenden te interviewen. Dit moet leiden tot een nieuw businessplan en verwerving van draagvlak en funding onder bestaande en nieuwe participanten. Mogelijk volgt hieruit ook een aanpassing van de activiteiten en de organisatie.

### 2.1.3 Strategische doelen

HvdT ontleent haar strategische doelen mede aan het Techniekpact Zeeland en het bijbehorende activiteitenprogramma, waarbij kiezen voor, leren en werken in de techniek centraal staan. Hierboven is reeds vermeld dat het bestuur heeft besloten de afgelopen businessplan periode met een jaar te verlengen en in 2021 te komen tot een nieuw businessplan met, waar van toepassing, aangepaste strategische doelen. Dit zal de basis vormen voor het te voeren beleid en de verbreding van de financiering door de stakeholders.

### 2.1.4 Financiën

- Het jaar 2020 is qua activiteiten, maar ook in financieel opzicht, heel anders verlopen dan eind 2019 bij de vaststelling van de begroting en het activiteitenplan was verwacht. Een groot deel van het jaar konden activiteiten en projecten niet of nauwelijks doorgang vinden of slechts in zeer aangepaste vorm.
- Dit betekende het nodige voor de uitgaven. Immers de Techniekbus reed niet of nauwelijks en grote events als Girls Day en BTZ werden afgelast. Anderzijds vonden, in overleg met het bestuur, aanpassingen in de begroting plaats. Bijvoorbeeld door middelen te alloceren voor het "virtualiseren" van de loopbaanoriëntatie. Een bij deze tijd van online contact passend medium om de keuze voor techniek bij scholieren toch onder het voetlicht te kunnen brengen. Ook werd een onderzoek uitgevoerd om de status van het wetenschap & techniek curriculum op de Zeeuwse basisscholen in kaart te brengen.
- Wat inkomsten betreft werden de meerjarige commitments van de participanten gelukkig nagekomen, al waren de inkomsten van de Techniekbus uiteraard lager. Meevallers waren er in de vorm van (extra) advertentieopbrengsten vanuit GirlsFuture (die volgens planning kon worden uitgegeven) en bijdragen van verschillende (branche-)organisaties voor de filmpjes van de virtuele bedrijfsbezoeken.
- De stichting heeft vanwege de COVID-19 situatie geen overheidssteun hoeven aanvragen.

**Financiële middelen**
In de begroting van 2021 is rekening gehouden met enkele van belang zijnde uitgangspunten. Enerzijds is ervan uitgegaan dat de participanten positief besluiten op de vraag of zij hun bijdrage voor één jaar willen verlengen. Hierop zijn overwegend positieve reacties binnengekomen. Anderzijds is rekening gehouden met de voortzetting van de beperkende maatregelen voor in ieder geval de eerste helft van het jaar. De vermindering in mogelijke kosten voor uitvoering van activiteiten wordt evenwel gecompenseerd door een voortgezette investering in de realisatie van nog enkele LOB-filmpjes (voor onder meer bouw en energietransitie).

## 2.2 Medewerkers

Stichting HvdT had in het kalenderjaar 2020 één medewerkster in dienst (mevr. A. Hazen, 0,9 fte). De directie bestond in 2020 uit 1,0 FTE (dhr. D. Schipper en dhr. J.P. Leenknegt, beide op detacheringsbasis).

| Wie | Functie | Aantal FTE |
|---|---|---|
| J.P. Leenknegt | Directeur | 0,2 FTE |
| D. Schipper | Directeur | 0,8 FTE |
| A. Hazen | Administratie | 0,9 FTE |
| Freelance-medewerkers | Projectleiders HvdT | 0,6 FTE |
| M. Fennema | Projectmanager STOZ | 0,8 FTE |
| Freelance-medewerkers STOZ | Projectleiders STOZ | 0,3 FTE |

*2.2 Medewerkers Huis van de Techniek*

# 3. FINANCIEEL RESUME

Het resultaat over het jaar 2020 bedroeg € 1.337. Door het bestuur is op 31 augustus 2020 een bijgestelde 'corona'-begroting 2020 vastgesteld. Een voorzien exploitatietekort in deze begroting wordt hierin gecompenseerd door opname uit de reserves. In de uiteindelijke realisatie is dit echter niet nodig gebleken, mede vanwege de teruglopende uitgaven in het kader van de beperkende COVID-19 maatregelen in de tweede helft van het jaar.

De opbrengsten in 2020 haalden zowel bijna het niveau van 2019 en als van de begroting. De kosten lieten evenwel een daling zien (ca. 10% ten opzichte van de oorspronkelijke begroting), hetgeen uiteindelijk tot een positief resultaat leidde.

Door de voorgestelde toevoeging aan de reserves neemt de reservepositie iets toe tot ruim € 250.000. Deze bestaat uit bestemmingsreserves (personeel en Techniek Pact) en overige (vrije) reserves (ca. € 91.000).

## 3.1 JAARREKENING

## Inhoudsopgave


| | Pagina |
|---|---|
| **JAARREKENING** | |
| Balans per 31 december 2020 | 15 |
| Staat van baten en lasten over 2020 | 17 |
| Kasstroomoverzicht over 2020 | 18 |
| Grondslagen van waardering en resultaatbepaling | 19 |
| Toelichting op de balans | 22 |
| Toelichting op de staat van baten en lasten | 26 |
| **OVERIGE GEGEVENS** | **29** |
| **BIJLAGEN** | |
| 1. Specificatie resultaten activiteiten 2020 | 33 |

# JAARREKENING

STICHTING HUIS VAN DE TECHNIEK
TERNEUZEN

## BALANS PER 31 DECEMBER 2020
*(na voorstel resultaatbestemming)*

| | | 31-12-2020 | | 31-12-2019 | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | € | € | € | € |
| ***ACTIVA*** | | | | | |
| **VASTE ACTIVA** | | | | | |
| **Materiële vaste activa** | 1 | | | | |
| Andere vaste bedrijfsmiddelen | | | 18.570 | | - |
| **VLOTTENDE ACTIVA** | | | | | |
| **Vorderingen** | | | | | |
| Vorderingen op handelsdebiteuren | 2 | 26.810 | | 6.716 | |
| Overige vorderingen en overlopende activa | 3 | 107.388 | | 122.545 | |
| | | | 134.198 | | 129.261 |
| **Liquide middelen** | 4 | | 170.093 | | 196.354 |
| Totaal activazijde | | | 322.861 | | 325.615 |

| | | 31-12-2020 | | 31-12-2019 | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | € | € | € | € |
| ***PASSIVA*** | | | | | |
| **STICHTINGSVERMOGEN** | 5 | | | | |
| Bestemmingsreserves | 6 | 159.512 | | 158.217 | |
| Overige reserves | | 90.856 | | 90.809 | |
| | | | 250.368 | | 249.026 |
| **KORTLOPENDE SCHULDEN** | | | | | |
| Schulden aan leveranciers en handelskredieten | 7 | 6.947 | | 48.168 | |
| Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen | 8 | 2.636 | | 2.677 | |
| Overige schulden en overlopende passiva | 9 | 62.910 | | 25.744 | |
| | | | 72.493 | | 76.589 |
| Totaal passivazijde | | | 322.861 | | 325.615 |

## STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

| | | Exploitatie 2020 | Begroting 2020 | Exploitatie 2019 |
|---|---|---|---|---|
| | | € | € | € |
| **Baten** | 10 | 443.694 | 466.057 | 454.947 |
| **Lasten** | | | | |
| Kosten activiteiten | 11 | 242.605 | 299.957 | 310.451 |
| Lonen | 12 | 29.628 | 28.696 | 28.658 |
| Sociale lasten en pensioenlasten | 13 | 7.759 | 7.500 | 7.440 |
| Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa | 14 | 6.190 | 250 | 247 |
| Overige lasten | 15 | 156.170 | 160.500 | 135.718 |
| **Totaal van som der kosten** | | 442.352 | 496.903 | 482.514 |
| **Totaal van netto resultaat** | | 1.342 | -30.846 | -27.567 |

Het bestuur heeft op 9 december 2019 de begroting voor 2020 vastgesteld. Tevens is op 31 augustus 2020 een bijgestelde begroting vastgesteld waarbij is ingestemd om het begrote verlies ad € 30.846 ten laste van de bestemmingsreserve Techniek Pact te brengen.

| | 2020 | 2019 |
|---|---|---|
| | € | € |
| **Resultaatbestemming** | | |
| Bestemmingsreserve Techniek Pact | - | -27.567 |
| Overige reserves | 1.342 | - |
| | 1.342 | -27.567 |

## KASSTROOMOVERZICHT OVER 2020

| | | | 2020 | | 2019 |
|---|---|---|---|---|---|
| | | € | € | € | € |
| **Totaal van kasstroom uit operationele activiteiten** | | | | | |
| Bedrijfsresultaat | | | 1.342 | | -27.567 |
| ***Aanpassingen voor*** | | | | | |
| Afschrijvingen | 14 | | 6.190 | | 247 |
| ***Verandering in werkkapitaal*** | | | | | |
| Af- resp. toename vorderingen | | -4.937 | | 36.106 | |
| Afname van overige schulden | | -4.096 | | -26.266 | |
| | | | -9.033 | | 9.840 |
| **Totaal van kasstroom uit operationele activiteiten** | | | -1.501 | | -17.480 |
| **Totaal van kasstroom uit investeringsactiviteiten** | | | | | |
| Verwerving van materiële vaste activa | 1 | | -24.760 | | - |
| **Totaal van afname resp. toename van geldmiddelen** | | | -26.261 | | -17.480 |
| **Verloop van afname resp. toename van geldmiddelen** | | | | | |
| Geldmiddelen aan het begin van de periode | | | 196.354 | | 213.834 |
| Toename (afname) van geldmiddelen | | | -26.261 | | -17.480 |
| Geldmiddelen aan het einde van de periode | | | 170.093 | | 196.354 |

## GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

## INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

### Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Huis van de Techniek is feitelijk en statutair gevestigd op Zeelandlaan 2, 4538 CA te Terneuzen en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 22044668.

## ALGEMENE TOELICHTING

### De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De stichting heeft ten doel:
a. een bijdrage leveren aan verbetering van het ondernemings- en investeringsklimaat in Zeeland door bevordering van de instroom in technische beroepsopleidingen en technische beroepen;
b. vergroting van de betrokkenheid en het draagvlak van de ondernemers bij opleidingen en onderwijs voor technische beroepen;
c. een bijdrage leveren aan kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in de techniek;
d. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

### Informatieverschaffing over schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Huis van de Techniek zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Ter voorkoming van de verspreiding van het coronavirus (COVID-19) zijn in 2020 maatregelen getroffen. In 2021 blijft sprake van aanhoudende onzekerheid over de economische en zakelijke gevolgen van de COVID-19 pandemie. Bij de schattingen, beoordelingen en veronderstellingen in de jaarrekening heeft de directie rekening gehouden met de gevolgen van COVID-19 waarvan de uiteindelijke uitkomsten nog onzeker zijn. Hierbij zijn zowel de lange termijn als de korte termijn financiële impact beoordeeld. Deze zijn afhankelijk van de lengte van de periode dat de maatregelen duren, de impact van COVID-19 op onze klanten en leveranciers. Voor 2022 is van de veronderstelling uitgegaan dat de reguliere bedrijfsvoering weer is genormaliseerd.

## ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

### De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de voorschriften vanuit Richtlijn 640 volgens de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

## GRONDSLAGEN

### Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de kostprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

### Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, rekening houdend met eventuele verminderingen voor het risico van oninbaarheid. Deze verminderingen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Voor zover niet anders is vermeld hebben de vorderingen een looptijd van korter dan 1 jaar.

### Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

### Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve personeel betreft een reserve met als bestemming dekking voor toekomstige personele kosten. De bestemmingsreserve Techniek Pact betreft een reserve met als bestemming dekking voor toekomstige kosten voor activiteiten. De mutatie in de bestemmingsreserves wordt gedurende het jaar bepaald door bestuursbesluiten dan wel is vastgesteld bij de resultaatverdeling.

### Overige reserves

De post overige reserves betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit.

### Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen nominale waarde.

### De bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Baten:

Hieronder zijn opgenomen de ontvangen subsidiegelden, participantenbijdragen en de aan derden in rekening gebrachte bedragen (allen exclusief BTW) voor de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten rekening houdend met de voortgang per project.

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

### Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

**Afschrijvingen op materiële vaste activa**

Materiële vaste activa wordt vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de geschatte economische levensduur/verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

**Kasstroomoverzicht**

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

## TOELICHTING OP DE BALANS

### VASTE ACTIVA

#### 1 Materiële vaste activa

| | Andere vaste bedrijfsmiddelen |
|---|---|
| | € |
| Stand per 1 januari 2020 | |
| Verkrijgings- of vervaardigingsprijs | 7.792 |
| Cumulatieve afschrijvingen | -7.792 |
| Boekwaarde per 1 januari 2020 | - |
| Mutaties | |
| Investeringen | 24.760 |
| Afschrijvingen | -6.190 |
| Saldo mutaties | 18.570 |
| Stand per 31 december 2020 | |
| Verkrijgings- of vervaardigingsprijs | 32.552 |
| Cumulatieve afschrijvingen | -13.982 |
| Boekwaarde per 31 december 2020 | 18.570 |

De investering heeft betrekking op de automatisering van het Dashboard Sterk Techniek Onderwijs Zeeland.

Het afschrijvingspercentage bedraagt 20%.

### VLOTTENDE ACTIVA

#### Vorderingen

| | 31-12-2020 | 31-12-2019 |
|---|---|---|
| | € | € |
| **2 Vorderingen op handelsdebiteuren** | | |
| Vorderingen op handelsdebiteuren | 26.810 | 6.716 |

De handelsdebiteuren hebben een looptijd van korter dan één jaar. Een voorziening voor dubieuze debiteuren wordt (evenals vorig jaar) niet noodzakelijk geacht.

#### 3 Overige vorderingen en overlopende activa

| | | |
|---|---|---|
| Belastingen en premies sociale verzekeringen | 7.779 | 4.139 |
| Overige vorderingen en overlopende activa | 99.609 | 118.406 |
| | 107.388 | 122.545 |

| | 31-12-2020 | 31-12-2019 |
|---|---|---|
| | € | € |
| ***Belastingen en premies sociale verzekeringen*** | | |
| Omzetbelasting | 7.779 | 4.139 |
| ***Overige vorderingen en overlopende activa*** | | |
| Nog te factureren omzet DOW | - | 82.000 |
| Nog te ontvangen subsidiegelden WTE (Talent in Zicht) | 17.746 | - |
| Nog te ontvangen subsidie Provincie Zeeland project LOB | 6.250 | - |
| Nog te ontvangen participanten bijdrage DOW | 40.000 | - |
| Nog te ontvangen subsidie Provincie Zeeland voor het project Techniekpact | 12.500 | 12.500 |
| Nog te factureren uren regiocoördinatorschap Zeeland (Jet-Net) | 11.450 | - |
| Nog te ontvangen bijdrage kosten STEM | 8.001 | - |
| Vooruitbetaalde kosten | 3.662 | 1.311 |
| Nog te factureren participantenbijdrage Cargill | - | 7.000 |
| Overige vorderingen | - | 5.060 |
| Nog door te factureren kosten inzake Mary Remijnse project STEM | - | 4.700 |
| Nog door te factureren kosten inzake IMZ project STEM | - | 3.172 |
| Nog door te factureren kosten inzake Mad Science project STEM | - | 1.630 |
| Nog te ontvangen subsidie Provincie Zeeland 2017 | - | 1.033 |
| | 99.609 | 118.406 |

De subsidie van de Provincie Zeeland (TechniekPact) is definitief vastgesteld en ontvangen in 2021.

Alle vorderingen hebben een resterende verwachte looptijd korter dan één jaar, tenzij anders vermeld. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopend karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

**4 Liquide middelen**

| | | |
|---|---|---|
| ING | 170.093 | 196.354 |

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de stichting.

## 5 Stichtingsvermogen

| | Bestem-mingsreser-ves | Overige reserves | Totaal |
|---|---|---|---|
| | € | € | € |
| Stand per 1 januari 2020 | 158.217 | 90.809 | 249.026 |
| Uit resultaatverdeling | - | 1.342 | 1.342 |
| Mutatie bestemmingsreserve personeel | 1.295 | -1.295 | - |
| Stand per 31 december 2020 | 159.512 | 90.856 | 250.368 |

Resultaatbestemming:
Het bestuur van Stichting Huis van de Techniek stelt voor het saldo van baten en lasten over 2020 ter grootte van € 1.342 toe te voegen aan de overige reserves. Tevens wordt ten laste van de overige reserves € 1.295 toegevoegd aan de bestemmingsreserve personeel.

Dit voorstel dient nog te worden vastgesteld, maar vooruitlopend hierop is de voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten reeds verwerkt in de jaarrekening 2020.

| | 31-12-2020 | 31-12-2019 |
|---|---|---|
| | € | € |
| **6 Bestemmingsreserves** | | |
| Bestemmingsreserve personeel | 18.649 | 17.354 |
| Bestemmingsreserve Techniek Pact | 140.863 | 140.863 |
| | 159.512 | 158.217 |

Binnen het stichtingsvermogen is in het boekjaar 2016 besloten om een bestemmingsreserve personeel te vormen voor toekomstige personele kosten en deze jaarlijks te verhogen met een half maandsalaris van de medewerkers.

De overige reserve classificeert als vrij besteedbaar.

## KORTLOPENDE SCHULDEN

### 7 Schulden aan leveranciers en handelskredieten

| | | |
|---|---|---|
| Crediteuren | 6.947 | 48.168 |

### 8 Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen

| | | |
|---|---|---|
| Loonheffing | 2.636 | 2.677 |

| | 31-12-2020 | 31-12-2019 |
|---|---|---|
| | € | € |
| **9 Overige schulden en overlopende passiva** | | |
| Middelen Hackaton | 14.377 | - |
| Accountantskosten | 11.550 | 11.300 |
| Reservering vakantietoeslag en -dagen | 1.689 | 1.368 |
| Overige nog te betalen kosten | 35.294 | 13.076 |
| | 62.910 | 25.744 |

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd korter dan één jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

**Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen**

**Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen**

Het bedrag van de aangegane huurverplichting inzake de kantoorruimte in Terneuzen bedraagt voor 2021 circa € 7.900 (exclusief btw). De huurverplichting loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021.

## TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

| | Exploitatie 2020 | Begroting 2020 | Exploitatie 2019 |
|---|---|---|---|
| | € | € | € |
| **10 Baten** | | | |
| Participantenbijdragen | 195.406 | 255.826 | 239.878 |
| Subsidie Provincie Zeeland | 35.623 | 40.000 | 50.000 |
| Overige baten | 212.665 | 170.231 | 165.069 |
| | 443.694 | 466.057 | 454.947 |

De werkelijke baten zijn circa € 23.000 lager dan begroot. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de bijlage: Specificatie resultaten activiteiten 2020.

| | | | |
|---|---|---|---|
| **11 Kosten activiteiten** | | | |
| Kosten activiteiten | 242.605 | 299.957 | 310.451 |

De kosten activiteiten betreffen de direct aan de basisactiviteiten toe te rekenen externe kosten.
Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de bijlage: Specificatie resultaten activiteiten 2020.

| | | | |
|---|---|---|---|
| **12 Lonen** | | | |
| Brutolonen en -salarissen | 31.187 | 32.500 | 32.429 |
| Vakantietoeslag en -dagen | 2.666 | 2.000 | 2.059 |
| | 33.853 | 34.500 | 34.488 |
| Doorberekende brutolonen en -salarissen | -4.225 | -5.804 | -5.830 |
| | 29.628 | 28.696 | 28.658 |

**Bezoldiging bestuurders**
De beloning van de bestuurders bedraagt € nihil (2019: € nihil).

**Gemiddeld aantal werknemers**
2020

| | Aantal |
|---|---|
| Gemiddeld aantal werknemers | 0,90 |

2019

| | Aantal |
|---|---|
| Gemiddeld aantal werknemers | 0,90 |

| | Exploitatie 2020 | Begroting 2020 | Exploitatie 2019 |
|---|---|---|---|
| | € | € | € |
| **13 Sociale lasten en pensioenlasten** | | | |
| Sociale lasten | 7.759 | 7.500 | 7.440 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **14 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa** | | | |
| Afschrijvingen materiële vaste activa | 6.190 | 250 | 247 |

| | Exploitatie 2020 | Begroting 2020 | Exploitatie 2019 |
|---|---|---|---|
| | € | € | € |
| **15 Overige lasten** | | | |
| Overige personeelsbeloningen | 123.542 | 124.250 | 99.829 |
| Huisvestingskosten | 7.953 | 7.500 | 7.823 |
| Verkoopkosten | 741 | 700 | 618 |
| Kantoorkosten | 5.842 | 5.800 | 5.153 |
| Algemene kosten | 18.092 | 22.250 | 22.295 |
| | 156.170 | 160.500 | 135.718 |
| **Overige personeelsbeloningen** | | | |
| Reiskostenvergoeding woon-werk | 2.631 | 3.750 | 3.727 |
| Werkgeversbijdrage ziektekostenverzekering | 497 | 500 | 497 |
| Overige personeelskosten | 153 | - | - |
| Ingehuurd personeel | 120.261 | 120.000 | 95.605 |
| | 123.542 | 124.250 | 99.829 |
| **Huisvestingskosten** | | | |
| Betaalde huur | 7.953 | 7.500 | 7.823 |
| **Verkoopkosten** | | | |
| Representatiekosten | 741 | 700 | 618 |
| **Kantoorkosten** | | | |
| Kosten automatisering | 4.085 | 4.000 | 3.856 |
| Kantoorbenodigdheden | 931 | 1.000 | 464 |
| Drukwerk | 425 | 400 | 417 |
| Porti | 264 | 250 | 252 |
| Telefoon- en faxkosten | 137 | 150 | 164 |
| | 5.842 | 5.800 | 5.153 |

STICHTING HUIS VAN DE TECHNIEK
TERNEUZEN

| | Exploitatie 2020 | Begroting 2020 | Exploitatie 2019 |
|---|---|---|---|
| | € | € | € |
| **Algemene kosten** | | | |
| Administratie- en advieskosten | 3.775 | 8.000 | 10.010 |
| Accountantskosten | 11.000 | 11.000 | 8.900 |
| Assurantiepremie | 1.578 | 1.750 | 1.852 |
| Abonnementen en contributies | 1.554 | 1.300 | 1.335 |
| Bankkosten | 185 | 200 | 198 |
| | 18.092 | 22.250 | 22.295 |

Terneuzen, 3 juni 2021
Stichting Huis van de Techniek

E. van de Velde
Voorzitter

M.C.F. Nelen
Secretaris

J. de Goffau
Penningmeester

J.F. Begijn
Bestuurslid

J. Dane
Bestuurslid

D. Hollestelle
Bestuurslid

R. van Beveren
Bestuurslid

Chr. Dekker
Bestuurslid

K.G. Terlage
Bestuurslid

A. Vis
Bestuurslid

W. Elzakker
Bestuurslid

## OVERIGE GEGEVENS

# BIJLAGEN

## Specificatie resultaten activiteiten 2020

| | Project | Startjaar | Lasten werkelijk | Lasten begroot | Lasten werkelijk - begroot | Baten werkelijk Gefactureerd aan derden | Baten werkelijk Subsidiebate | Baten werkelijk totaal | Baten begroot | Baten werkelijk - begroot | Resultaat werkelijk | Resultaat begroot | Resultaat werkelijk - begroot |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | ***Participantenbijdrage-projecten*** | | | | | | | | | | | | |
| 19.2.03A | Bedrijf+School Techniekbus | 2019 | € 5.180- | € - | € 5.180- | € - | € - | € - | € - | € - | € 5.180 | € - | € 5.180 |
| 20.1.01 | Algemene kosten | 2020 | € 31.789 | € - | € 31.789 | € - | € - | € - | € - | € - | € 31.789- | € - | € 31.789- |
| 20.1.04 | Opstellen Businessplan | 2020 | € 18.878 | € 12.280 | € 6.598 | € - | € - | € - | € - | € - | € 18.878- | € 12.280- | € 6.598- |
| 20.1.05 | Detachering | 2020 | € 4.655 | € - | € 4.655 | € 4.225 | € - | € 4.225 | € 5.804 | € 1.579- | € 430- | € 5.804 | € 6.234- |
| 20.2.01 | PR & Communicatie | 2020 | € 22.717 | € 19.544 | € 3.173 | € - | € - | € - | € - | € - | € 22.717- | € 19.544- | € 3.173- |
| 20.2.02 | Onderhoud websites | 2020 | € 3.595 | € - | € 3.595 | € - | € - | € - | € - | € - | € 3.595- | € - | € 3.595- |
| 20.2.03A | Bedrijf+School Techniekbus | 2020 | € 10.712 | € 19.770 | € 9.058- | € 8.000 | € - | € 8.000 | € 8.000 | € - | € 2.712- | € 11.770- | € 9.058 |
| 20.2.03B | Vervoer Techniekbus CTT | 2020 | € 35.457 | € 40.000 | € 4.543- | € 35.457 | € - | € 35.457 | € 33.058 | € 2.399 | € - | € 6.942- | € 6.942 |
| 20.2.03C | Bedrijf+School Nieuwe website | 2020 | € 20.463 | € 6.480 | € 13.983 | € - | € - | € - | € - | € - | € 20.463- | € 6.480- | € 13.983- |
| 20.2.04 | B+S Techniekambassadeurs | 2020 | € - | € 1.500 | € 1.500- | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € 1.500- | € 1.500 |
| 20.2.05 | Stroomlijnen, afstemmen en samenwerken | 2020 | € 12.411 | € 15.052 | € 2.641- | € - | € - | € - | € - | € - | € 12.411- | € 15.052- | € 2.641 |
| 20.2.06 | Girls Future | 2020 | € 33.559 | € 31.600 | € 1.959 | € 6.040 | € - | € 6.040 | € - | € 6.040 | € 27.519- | € 31.600- | € 4.081 |
| 20.3.02 | Girlsday Zeeland PO | 2020 | € 4.053 | € 4.060 | € 7- | € - | € - | € - | € - | € - | € 4.053- | € 4.060- | € 7 |
| 20.3.03 | First Lego League | 2020 | € 2.124 | € 6.800 | € 4.676- | € - | € - | € - | € - | € - | € 2.124- | € 6.800- | € 4.676 |
| 20.3.04 | KinderKunstWeek | 2020 | € 2 | € 7.140 | € 7.138- | € - | € - | € - | € - | € - | € 2- | € 7.140- | € 7.138 |
| 20.3.05 | STEM Zeeuws Vlaanderen | 2020 | € 15.540 | € 3.640 | € 11.900 | € 11.082 | € - | € 11.082 | € 5.000 | € 6.082 | € 4.458- | € 1.360 | € 5.818- |
| 20.3.06 | Thoolse Techniekdagen | 2020 | € - | € 700 | € 700- | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € 700- | € 700 |
| 20.3.08 | Zeeuws Techniektoernooi (OO Techniek) | 2020 | € 427 | € 2.814 | € 2.387- | € - | € - | € - | € - | € - | € 427- | € 2.814- | € 2.387 |
| 20.3.09 | Zeeuwse Havens | 2020 | € 3.080 | € 2.520 | € 560 | € - | € - | € - | € - | € - | € 3.080- | € 2.520- | € 560- |
| 20.3.10 | Mini - Zonneboot/Solar | 2020 | € - | € 700 | € 700- | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € 700- | € 700 |
| 20.4.01 | Beroepen Orientatie Techniek - Zeeland | 2020 | € 2.170 | € 3.640 | € 1.470- | € - | € - | € - | € - | € - | € 2.170- | € 3.640- | € 1.470 |
| 20.4.02 | Techniek Experience | 2020 | € 29.747 | € 26.480 | € 3.267 | € 4.132 | € - | € 4.132 | € - | € 4.132 | € 25.615- | € 26.480- | € 865 |
| 20.4.03 | Girlsday VO | 2020 | € 245 | € 4.900 | € 4.655- | € - | € - | € - | € - | € - | € 245- | € 4.900- | € 4.655 |
| 20.4.04 | Hackaton | 2020 | € 10.623 | € 26.000 | € 15.377- | € - | € 10.623 | € 10.623 | € 15.000 | € 4.377- | € - | € 15.000- | € 15.000 |
| 20.5.1 | Sterk Techniek Onderwijs Zeeland | 2020 | € - | € - | € - | € 99.174 | € - | € 99.174 | € 99.174 | € 0 | € 99.174 | € 99.174 | € 0 |
| 20.5.1A | Adm/secr. Ondersteuning | 2020 | € 6.864 | € 12.540 | € 5.676- | € - | € - | € - | € - | € - | € 6.864- | € 12.540- | € 5.676 |
| 20.5.1B | Communicatie | 2020 | € 18.372 | € - | € 18.372 | € - | € - | € - | € - | € - | € 18.372- | € - | € 18.372- |
| 20.5.1C | Meer instroom vanuit PO | 2020 | € 11.427 | € 20.000 | € 8.573- | € - | € - | € - | € - | € - | € 11.427- | € 20.000- | € 8.573 |
| 20.5.1D | Aansluiting PRO-VSO/arbeidsmarkt | 2020 | € 11.140 | € 20.000 | € 8.860- | € - | € - | € - | € - | € - | € 11.140- | € 20.000- | € 8.860 |
| 20.5.1E | Onderzoek DNA-programma's | 2020 | € 13.668 | € 20.000 | € 6.332- | € - | € - | € - | € - | € - | € 13.668- | € 20.000- | € 6.332 |
| 20.5.1F | Hybride Techniek Opleider | 2020 | € 17.471 | € 18.608 | € 1.137- | € - | € - | € - | € - | € - | € 17.471- | € 18.608- | € 1.137 |
| 20.5.1G | Urenregistratie | 2020 | € 9.226 | € 27.940 | € 18.714- | € - | € - | € - | € - | € - | € 9.226- | € 27.940- | € 18.714 |
| 20.5.2 | Talent in Zicht | 2020 | € - | € - | € - | € 17.746 | € - | € 17.746 | € 25.000 | € 7.254- | € 17.746 | € 25.000 | € 7.254- |
| 20.5.2A | Continueren/uitbreiden W&T basisfunctionaliteiten | 2020 | € 4.101 | € 25.560 | € 21.459- | € - | € - | € - | € - | € - | € 4.101- | € 25.560- | € 21.459 |
| 20.5.2B | Uitbreiden kennisinfrastructuur ICT | 2020 | € 7.119 | € 8.060 | € 941- | € - | € - | € - | € - | € - | € 7.119- | € 8.060- | € 941 |
| 20.5.2C | Versterken publiek-private samenwerking | 2020 | € 6.981 | € - | € 6.981 | € - | € - | € - | € - | € - | € 6.981- | € - | € 6.981- |
| 20.5.3A | Virtuele rondleidingen | 2020 | € 14.930 | € 13.985 | € 945 | € 13.256 | € - | € 13.256 | € - | € 13.256 | € 1.674- | € 13.985- | € 12.311 |
| 20.5.3C | Onderzoek PO | 2020 | € 19.050 | € 2.520 | € 16.530 | € 5.069 | € - | € 5.069 | € - | € 5.069 | € 13.981- | € 2.520- | € 11.461- |
| | | | | | | | | | | | | | |
| | *Totaal participantenbijdrage-projecten* | | € *397.416* | € *408.833* | € *11.417-* | € *204.181* | € *10.623* | € *214.804* | € *191.035* | € *23.769* | € 182.612- | € *217.798-* | € *35.186* |
| | ***Overheidssubsidie-projecten*** | | | | | | | | | | | | |
| | - | | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - |
| | *Totaal overheidssubsidie-projecten* | | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - |
| | **Totaal projectkosten- en opbrengsten** | | € **397.416** | € **408.833** | € **11.417-** | € **204.181** | € **10.623** | € **214.804** | € **191.035** | € **23.769** | € **182.612-** | € **217.798-** | € **35.186** |
| | Algemene activiteiten, niet aan een project toerekenbaar | | € 49.161 | € 93.874 | € 44.713- | € 12.709 | € 25.000 | € 37.709 | € 25.000 | € 12.709 | € 11.452- | € 68.874- | € 57.422 |
| | | | | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - | € - |
| | **TOTAAL KOSTEN EN OPBRENGSTEN** | | € **446.577** | € **502.707** | € **56.130-** | € **216.890** | € **35.623** | € **252.513** | € **216.035** | € **36.478** | € *194.064-* | € *286.672-* | € *92.608* |
| | *Opgenomen in de jaarrekening:* | | | | | *Opgenomen in de jaarrekening:* | | | | | | | |
| | Personeelskosten | | € 41.612 | € 42.000 | € 388- | Baten van derden | | € 212.665 | € 170.231 | € 42.434 | | | |
| | Afschrijvingen | | € 6.190 | € 250 | € 5.940 | Overige | | € 35.623 | € 40.000 | € 4.377- | | | |
| | Kosten activiteiten | | € 242.605 | € 299.957 | € 57.352- | Doorberekende loonkosten | | € 4.225 | € 5.804 | € 1.579- | | | |
| | Financiële baten in jaarrekening onder baten opgenomen | | € - | € - | € - | | | € 252.513 | € 216.035 | € 36.478 | | | |
| | Overige lasten | | € 156.170 | € 160.500 | € 4.330- | Af: doorberekende loonkosten | | € 4.225- | € 5.804- | € 1.579 | | | |
| | | | € 446.577 | € 502.707 | € 56.130- | Financiele baten | | € - | € - | € - | | | |
| | Financiële baten in jaarrekening onder baten opgenomen | | € - | € - | € - | Participantenbijdrage | | € 195.406 | € 255.826 | € 60.420- | € 195.406 | € 255.826 | € 60.420- |
| | Doorberekende loonkosten in jaarrekening onder de kosten opgenomen | | € 4.225- | € 5.804- | € 1.579 | | | | | | € 1.342 | € 30.846- | € 32.188 |
| | **Totaal volgens de jaarrekening** | | € **442.352** | € **496.903** | € **54.551-** | **Totaal volgens de jaarrekening** | | € **443.694** | € **466.057** | € **22.363-** | € **1.342** | **Resultaat volgens de jaarrekening** | |

Geen accountantscontrole toegepast

# 4. TECHNIEKCIJFERS

In samenwerking met ZB Planbureau en Bibliotheek van Zeeland is er een Zeeuwse Onderwijs- & Arbeidsmarktmonitor (Q&A-monitor) ontwikkeld die een doorkijkje geeft op de huidige en toekomstige ontwikkelingen van de Zeeuwse Arbeidsmarkt. Waar de onderwijscijfers een prognose bieden van de doorstroom vanuit het onderwijs naar de arbeidsmarkt.

## 4.1 Keuze voor techniek

Per 1 oktober 2020 heeft 33% van de Zeeuwse leerlingen gekozen voor een technisch profiel. Landelijk kiest 30% van de leerlingen voor techniek. Landelijk is dit gelijk aan 2019, in Zeeland betekent het een stijging van 1% ten opzichte van de voorgaande teldatum.

Het totaalaantal leerlingen in het Zeeuwse vo, mbo en hbo is met 357 leerlingen afgenomen ten opzichte van 2019. Per 1 oktober 2020 kozen in absolute aantallen 169 leerlingen MEER voor techniek dan per 1 oktober 2019.

De instroom in de technische beroepsopleidingen van Scalda nam opnieuw verder af (-23). Bij HZ-UoAS Z (+100) neemt het aantal inschrijvingen jaarlijks toe, waarschijnlijk ten gevolge van de uitbreiding van het aantal technische opleidingen.

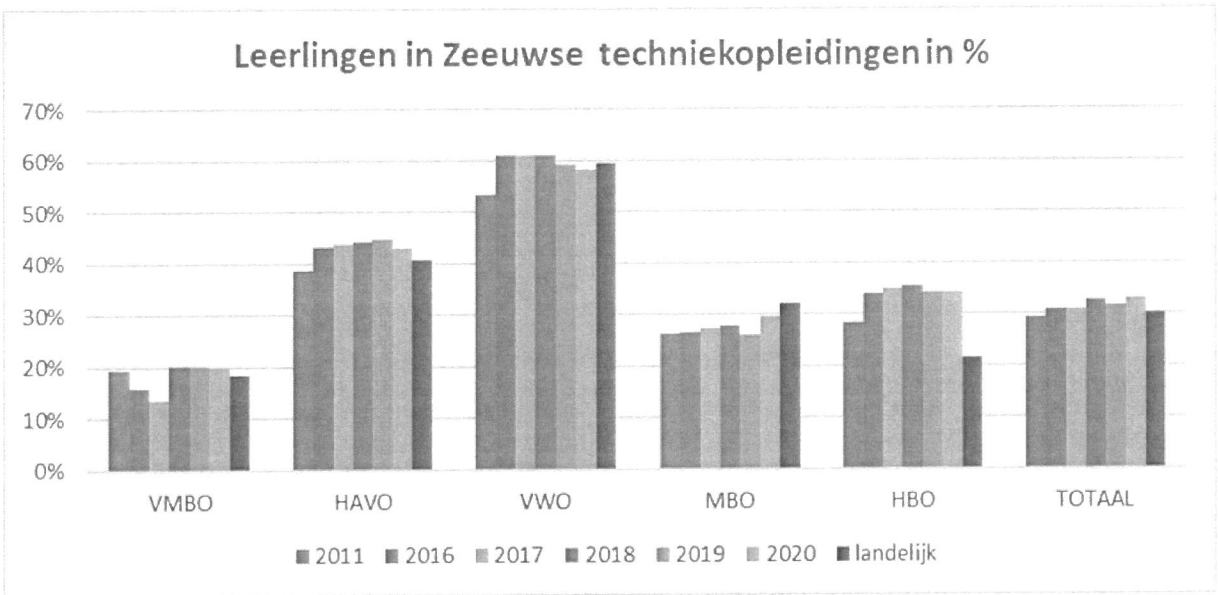
De deelname van meisjes aan technische opleidingen is per 1 oktober 2020 met 2% gedaald naar 22% (landelijk 29% procent). Landelijk is de daling 1% ten opzichte van 1 oktober 2019. De redenen hiervoor zijn onbekend. Mogelijk is het een combinatie van de maatschappelijke aandacht voor zorg en onderwijs en (veel) minder kans op kennismaking met de technische sector als gevolg van de COVID-19 maatregelen.

| ZEELAND | Onderwijssoort | 2011 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| leerlingen in technische opleidingen | VMBO | 824 | 759 | 634 | 927 | 870 | 812 |
| | HAVO | 935 | 1.105 | 1.101 | 1.121 | 1.117 | 1.044 |
| | VWO | 2.240 | 1.305 | 1.280 | 1.269 | 1.202 | 1.157 |
| | MBO | 2.943 | 2.460 | 2.577 | 2.545 | 2.452 | 2.761 |
| | HBO | 1212 | 1.600 | 1.635 | 1.631 | 1.641 | 1.741 |
| | **TOTAAL** | 8.154 | 7.229 | 7.227 | 7.493 | 7.282 | 7.515 |

*4.1 Aantal leerlingen binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)*

| ZEELAND | Onderwijssoort | 2011 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | landelijk |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Zeeuwse leerlingen in technische opleidingen | VMBO | 19% | 16% | 14% | 20% | 20% | 20% | 18% |
| | HAVO | 39% | 43% | 44% | 44% | 45% | 43% | 39% |
| | VWO | 53% | 61% | 61% | 61% | 59% | 58% | 59% |
| | MBO | 26% | 27% | 27% | 28% | 27% | 30% | 32% |
| | HBO | 28% | 34% | 35% | 35% | 37% | 38% | 21% |
| | **TOTAAL** | **29%** | **31%** | **31%** | **33%** | **32%** | **34%** | **30%** |

*4.2 Percentage leerlingen binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)*




*4.3 Percentage leerlingen binnen technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)*

## 4.2 Meisjes in technische opleidingen

Tot voor kort kozen in Zeeland jaarlijks meer meisjes voor een technisch profiel/opleiding. Deze trend is in 2020 niet doorgezet. De reden hiervoor is (nog) onbekend. Speelt het een rol dat er (veel) minder bedrijfsbezoeken, gastlessen en andere activiteiten konden plaatsvinden? Was de brede maatschappelijke aandacht voor zorg en onderwijs van invloed? Hebben scholen ten gevolge van alle online-lessen minder aandacht gehad voor loopbaan-oriëntatie? Hoewel de deelname van meisjes aan het technisch onderwijs ten opzichte van tien jaar geleden nog altijd groter is, blijft het een feit dat er voor de Zeeuwse bedrijven op dit vlak nog genoeg kansen liggen.

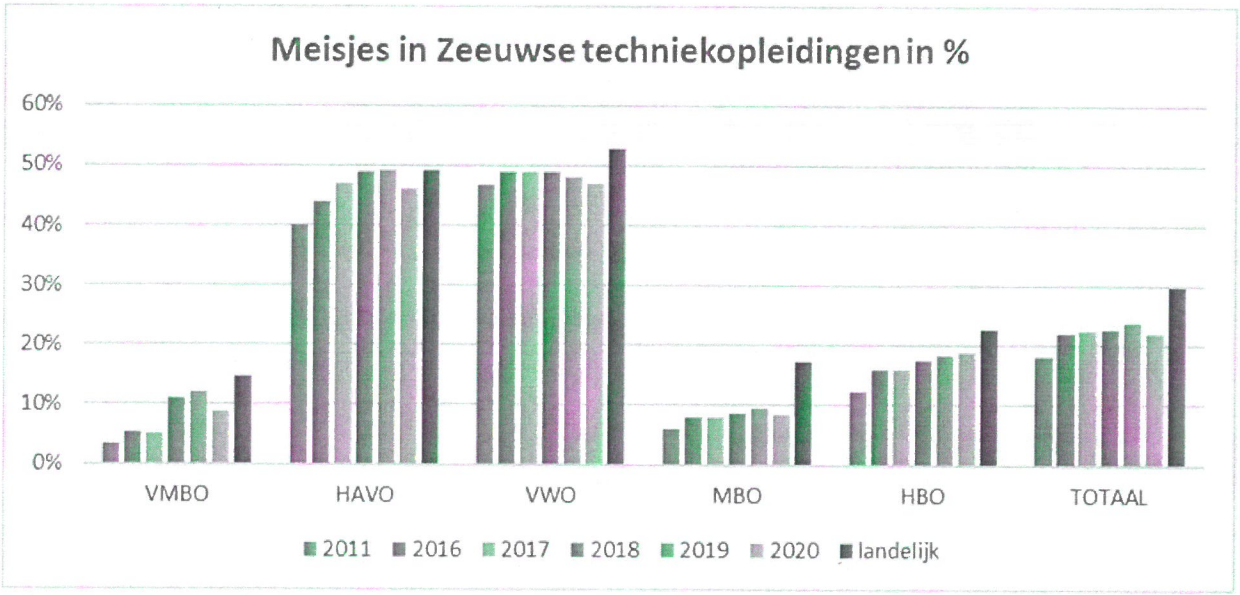
Met name het vmbo en mbo blijven achter op het landelijk gemiddelde, ondanks dat het vmbo een inhaalslag maakt. Van de Zeeuwse techniekleerlingen/-studenten is 22% meisje. Dit is nog steeds minder dan het landelijk gemiddelde (29%) én 2% minder dan in 2019. Binnen het mbo wordt dit deels verklaard, omdat in Zeeland niet alle technische opleidingen worden aangeboden die (landelijk gezien) redelijk wat meisjes aantrekken.

| ZEELAND | Onderwijssoort | 2011 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | Verschil tov 2011 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Zeeuwse meisjes in technische opleidingen | VMBO | 27 | 41 | 32 | 102 | 104 | 71 | 44 |
| | HAVO | 375 | 486 | 517 | 547 | 548 | 480 | 105 |
| | VWO | 561 | 639 | 627 | 621 | 578 | 543 | |
| | MBO | 175 | 197 | 206 | 220 | 231 | 233 | 58 |
| | HBO | 149 | 256 | 262 | 285 | 280 | 294 | 145 |
| | **TOTAAL** | **1.287** | **1.619** | **1.644** | **1.775** | **1.741** | **1.621** | **334** |

*4.4 Aantal meisjes in technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)*

| ZEELAND | Onderwijssoort | 2011 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | landelijk |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Meisjes in technische opleidingen | VMBO | 3% | 5% | 5% | 11% | 12% | 9% | 16% |
| | HAVO | 40% | 44% | 47% | 49% | 49% | 46% | 49% |
| | VWO | 47% | 49% | 49% | 49% | 48% | 47% | 53% |
| | MBO | 6% | 8% | 8% | 9% | 9% | 8% | 17% |
| | HBO | 12% | 16% | 16% | 17% | 17% | 17% | 23% |
| | **TOTAAL** | **18%** | **22%** | **22%** | **23%** | **24%** | **22%** | **29%** |

*4.5 Percentage meisjes in technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)*




*4.6 Percentage meisjes bij technische opleidingen in Zeeland (Bron: DUO / ZB Planbureau)*

## 4.3 Doorstroom naar techniek

Onderstaande tabel geeft inzage in de keuzes van vmbo-leerlingen voor de profielen die in Zeeland op het vmbo worden aangeboden.

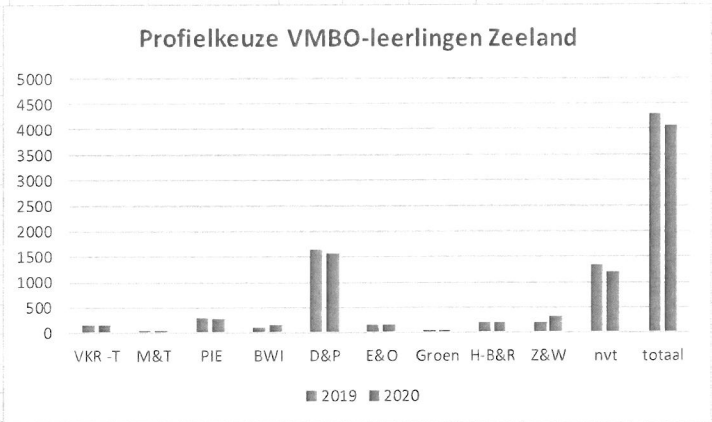
Leerlingen VMBO (leerjaar 3 en 4) naar afdeling (profiel)* 2019 - Gemeenten [14]
Aantal leerlingen VMBO, leerjaar 3 en 4, incl. LWOO en 5/6 VMBO-MBO (excl. VAVO) naar schoolgemeente. Peildatum 1 oktober 2020

| | VKR - T | | M & T | | PIE | | BWI | | D&P | | E&O | | Groen | | H-B & R | | Z&W | | GL / TL | | Totaal | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 | 2019 | 2020 |
| Gemeente Borsele | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Gemeente Goes | | | 35 | 37 | 41 | 35 | 27 | 28 | 397 | 363 | | | 39 | 35 | 53 | 48 | 71 | 71 | 468 | 420 | 1.131 | 1.037 |
| Gemeente Hulst | 73 | 59 | | | | | | | 91 | 88 | | | | | | | | | 176 | 162 | 340 | 309 |
| Gemeente Kapelle | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Gemeente Middelburg | | | | | 92 | 79 | | | 592 | 553 | | | | | 53 | 57 | | 24 | 205 | 176 | 942 | 889 |
| Gemeente Noord-Beveland | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Gemeente Reimerswaal | | | | | 135 | 135 | 61 | 73 | 101 | 85 | 81 | 81 | | | | | 123 | 133 | 3 | | 504 | 507 |
| Gemeente Schouwen-Duiveland | | | | | 23 | 22 | 18 | 22 | | | | | | | 39 | 33 | 22 | 21 | 147 | 115 | 249 | 213 |
| Gemeente Sluis | 34 | 36 | | | | | | | 31 | 59 | 5 | | | | | | 26 | | 116 | 110 | 212 | 205 |
| Gemeente Terneuzen | 57 | 52 | 1 | | | | 9 | 29 | 132 | 107 | 79 | 66 | | | 64 | 68 | 71 | 100 | 112 | 84 | 525 | 506 |
| Gemeente Tholen | | | | | | | | | 88 | 91 | | | | | | | | | 1 | 1 | 89 | 92 |
| Gemeente Veere | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| Gemeente Vlissingen | | | | | | | | | 206 | 208 | | | | | | | | | 103 | 109 | 309 | 317 |
| Zeeland | 164 | 147 | 36 | 37 | 291 | 271 | 115 | 152 | 1638 | 1554 | 165 | 147 | 39 | 35 | 209 | 206 | 313 | 349 | 1331 | 1177 | 4301 | 4075 |
| Nederland | 531 | 421 | 2.994 | 2.953 | 9.789 | 9.055 | 6.499 | 6.625 | 35.294 | 32.883 | 13.570 | 12.574 | 15.786 | 15.321 | 4.897 | 4.655 | 25.095 | 24.829 | 82.167 | 76.859 | 196.622 | 186.175 |

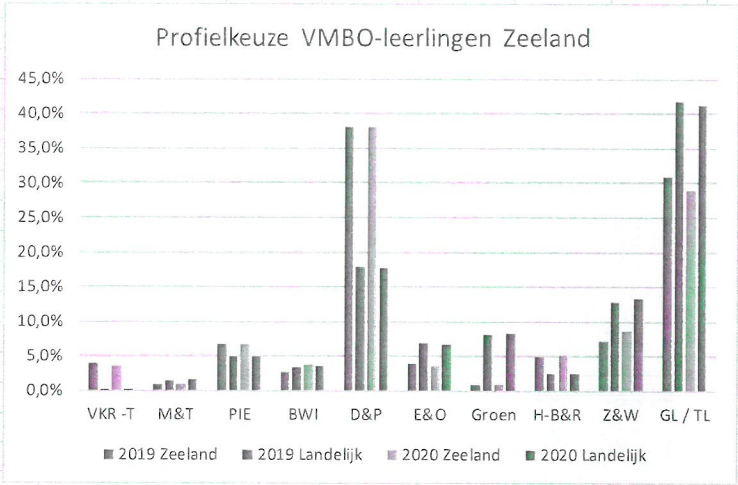
Bron: DUO — Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

Niet aangeboden profielen in Zeeland: Maritiem en Techniek; Media, Vormgeving & ICT

| | 2019 | 2020 |
|---|---|---|
| VKR -T | 164 | 147 |
| M&T | 36 | 37 |
| PIE | 291 | 271 |
| BWI | 115 | 152 |
| D&P | 1638 | 1554 |
| E&O | 165 | 147 |
| Groen | 39 | 35 |
| H-B&R | 209 | 206 |
| Z&W | 206 | 313 |
| nvt | 1331 | 1177 |
| totaal | 4301 | 4075 |



| | 2019 | | 2020 | |
|---|---|---|---|---|
| | Zeeland | Landelijk | Zeeland | Landelijk |
| VKR -T | 3,8% | 0,3% | 3,6% | 0,2% |
| M&T | 0,8% | 1,5% | 0,9% | 1,6% |
| PIE | 6,8% | 5,0% | 6,7% | 4,9% |
| BWI | 2,7% | 3,3% | 3,7% | 3,6% |
| D&P | 38,1% | 18,0% | 38,1% | 17,7% |
| E&O | 3,8% | 6,9% | 3,6% | 6,8% |
| Groen | 0,9% | 8,0% | 0,9% | 8,2% |
| H-B&R | 4,9% | 2,5% | 5,1% | 2,5% |
| Z&W | 7,3% | 12,8% | 8,6% | 13,3% |
| GL / TL | 30,9% | 41,8% | 28,9% | 41,3% |
| | **100%** | **100,0%** | **100%** | **100,0%** |




In onderstaande tabellen is de doorstroom vanuit vo naar de beroepsopleidingen (mbo en hbo) opgenomen. Ook de (gediplomeerde) uitstroom vanuit de technische opleidingen is vermeld.

Voor meer specifieke informatie bekijk een uitgebreid overzicht op onze website.

**Instroom MBO-techniek Scalda uit (Zeeuws en niet-Zeeuws) VO**

| | 2015 | | | 2016 | | | 2017 | | | 2018 | | | 2019 | | | 2020 | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | m | v | tot | m | v | tot | m | v | tot | m | v | tot | m | v | tot | m | v | tot |
| Eindtotaal | 514 | 45 | 559 | 540 | 46 | 586 | 501 | 48 | 549 | 453 | 53 | 506 | 435 | 35 | 470 | 404 | 43 | 447 |
| Percentage meisjes | | 9% | | | 9% | | | 10% | | | 12% | | | 8% | | | 11% | |

bron: SIS Scalda

**Ingeschreven studenten techniek Scalda**

| | 2015 | | | 2016 | | | 2017 | | | 2018 | | | 2019 | | | 2020 | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | m | v | tot | m | v | tot | m | v | tot | m | v | tot | m | v | tot | m | v | tot |
| Eindtotaal | 2437 | 185 | 2467 | 2436 | 197 | 2460 | 2542 | 206 | 2768 | 2577 | 229 | 2718 | 2545 | 231 | 2452 | 2413 | 233 | 2761 |
| Percentage meisjes | | 8% | | | 8% | | | 8% | | | 9% | | | 9% | | | 10% | |

bron: SIS Scalda

**Zeeuwse studenten-techniek bij Scalda**

| | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---|---|---|---|---|---|
| Eindtotaal | 2718 | 2801 | 2736 | 2644 | 2652 |

bron: DUO / Scalda

## Uitstroom technische studenten Scalda (met diploma)

| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 |
|---|---|---|---|---|---|
| Eindtotaal | 544 | 433 | 543 | 589 | 481 |

bron: SIS Scalda

## HZ University of applied Sciences

**Technische opleidingen HZ University of applied sciences**

| | 2016 | | | 2017 | | | 2018 | | | 2019 | | | 2020 | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Instroom techniekopleidingen (VT/DT) | M | V | T | M | V | T | M | V | T | M | V | T | M | V | T |
| Saldo | 337 | 76 | 413 | 345 | 81 | 426 | 291 | 98 | 389 | 310 | 98 | 408 | 362 | 90 | 452 |
| percentage meisjes | | 18% | | | 19% | | | 25% | | | 24% | | | 20% | |

bron: HZ

| Ingeschreven studenten (alle techniekopleidingen) | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---|---|---|---|---|---|
| Saldo | 1600 | 1635 | 1631 | 1641 | 1741 |

bron: HZ

| Instroom van buiten Zeeland (alle techniekopleidingen) | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---|---|---|---|---|---|
| Saldo | 153 | 188 | 170 | 200 | 216 |

bron: HZ

| Directe doorstroom Scalda--> HZ (techniekopleidingen) | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---|---|---|---|---|---|
| Saldo | 68 | 55 | 39 | 61 | 53 |

bron: HZ

| Afstudeerders studiejaar (alle opleidingen) | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---|---|---|---|---|---|
| Eindtotaal | 266 | 287 | 342 | 276 | - |

bron: HZ

| | | Per teldatum | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Zeeland** | | **2016** | **2017** | **2018** | **2019** | **2020** |
| mbo-studenten in techniekopleidingen ZW-Nederland (incl. Scalda) | vmbo > mbo | 4102 | 4222 | 4165 | 4042 | 3993 |
| Scalda: mbo-studenten in techniekopleidingen bij Scalda* | vmbo > mbo | 2817 | 2916 | 2866 | 2763 | 2761 |
| Zeeuwse mbo-studenten in techniekopleidingen buiten Zeeland (die Scalda ook biedt) | vmbo > mbo | 909 | 926 | 933 | 717 | 682 |
| Zeeuwse mbo-studenten buiten Zeeland in techniekopleidingen die Scalda niet biedt | vmbo > mbo | 476 | 495 | 503 | 681 | 659 |
| Zeeeuwse mbo-studenten in techniekopleidingen buiten Zeeland (totaal) | | 1385 | 1421 | 1436 | 1398 | 1341 |
| Zeeuwse leerlingen geslaagd met een profiel N&T/N&G | VMBO | 447 | 364 | 208 | 431 | 413 |
| | havo N&T / N&G | 502 | 463 | 452 | 463 | 524 |
| | vwo N&T / N&G | 336 | 376 | 375 | 342 | 351 |
| Instroom in techniekopleidingen HZ | Uit Zeeland | | | | | |
| | - havo/vwo | 227 | 233 | 217 | 190 | 216 |
| | - mbo | 67 | 54 | 40 | 70 | 59 |
| | Elders, nationaal | | | | | |
| | - havo/vwo | 69 | 72 | 64 | 62 | 80 |
| | - mbo | 18 | 25 | 34 | 38 | 51 |
| | Buitenland | 98 | 112 | 108 | 137 | 125 |
| | Totaal inschrijvingen | 479 | 496 | 463 | 497 | 531 |
| hbo-studenten in techniekopleidingen HZ | | 1600 | 1635 | 1631 | 1641 | 1741 |

*4.9 Instroom Zeeuwse studenten naar mbo en hbo (bron: Scalda, HZ en ZB Planbureau/DUO)*

** Er is een verschil tussen de cijfers afkomstig van Scalda en DUO; hiervoor is (nog) geen verklaring gevonden. NB: om privacy-redenen stelt DUO geen cijfers beschikbaar betreffende het aantal Zeeuwse HO-studenten dat buiten de provincie studeert.*

# ZEEUWSE ONDERWIJSCIJFERS TECHNIEK

1-10-2020

bron: DUO, schooljaar 2019-2020 voorlopige cijfers
http://www.duo.nl/organisatie/open_onderwijsdata/databestanden/default.asp
VO: excl. VAVO
HBO: alleen Bachelor

| | | SOORT ONDERWIJS | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | VMBO (incl. LWOO) leerjaar 3+4 | | HAVO leerjaar 4+5 | | VWO leerjaar 4+5+6 | | MBO alle leerjaren | | | HBO (bachelor) | | | TOTAAL | |
| | | | | | | | | Nld | | Zld | Nld | | Zld | | |
| BETREFT | schooljaar | Nld | Zld | Nld | Zld | Nld | Zld | Alle | Alleen "Zwse"*** | | Alle | Alleen "Zwse"*** | | Nld | Zld |
| Aantal leerlingen / | 2011-2012 | 157.403 | 4.233 | 109.941 | 2.423 | 119.493 | 2.240 | 508.860 | | ### | 407.144 | | 4.270 | 1.145.438 | 24.356 |
| | 2016-2017 | 219.978 | 4.757 | 118.171 | 2.561 | 124.988 | 2.128 | 479.505 | | ### | 427.396 | | 4.720 | 1.370.038 | 23.423 |
| | 2017-2018 | 215.398 | 4.656 | 119.183 | 2.523 | 126.630 | 2.096 | 486.421 | | ### | 431.700 | | 4.694 | 1.379.332 | 23.387 |
| | 2018-2019 | 209.843 | 4.568 | 119.841 | 2.527 | 126.946 | 2.084 | 492.410 | | ### | 431.834 | | 4.618 | 1.380.874 | 22.950 |
| | 2019-2020 | 201.509 | 4.361 | 118.109 | 2.498 | 126.709 | 2.028 | 501.095 | | ### | 435.656 | | 4.495 | 1.383.078 | 22.739 |
| | 2020-2021** | 190.468 | 4.075 | 116.539 | 2.433 | 127.717 | 1.986 | 507.032 | | ### | 457.131 | | 4.574 | 1.398.907 | 22.382 |
| Waarvan techniek in | 2011-2012 | 17.756 | 824 | 39.180 | 935 | 65.810 | 1.198 | 138.787 | 87.116 | ### | 67.641 | 22.456 | 1.212 | 329.154 | 7.112 |
| | 2016-2017 | 17.337 | 759 | 50.158 | 1.105 | 75.849 | 1.305 | 131.675 | | ### | 87.129 | | 1.600 | 362.148 | 7.229 |
| | 2017-2018 | 16.756 | 634 | 50.050 | 1.101 | 76.670 | 1.280 | 132.362 | | ### | 90.371 | | 1.635 | 366.209 | 7.227 |
| | 2018-2019 | 39.586 | 927 | 49.610 | 1.121 | 76.204 | 1.269 | 132.710 | | ### | 92.611 | | 1.631 | 390.721 | 7.493 |
| | 2019-2020 | 37.195 | 870 | 48.010 | 1.117 | 75.488 | 1.202 | 161.384 | | ### | 93.385 | | 1.530 | 415.462 | 7.171 |
| | 2020-2021** | 34.309 | 812 | 45.772 | 1.044 | 75.394 | 1.157 | 161.231 | | ### | 97.000 | | 1.566 | 413.706 | 7.340 |
| Waarvan techniek in % | 2011-2012 | 11% | 19% | 36% | 39% | 55% | 53% | 27% | | 26% | 17% | | 28% | 29% | 29% |
| | 2016-2017 | 8% | 16% | 42% | 43% | 61% | 61% | 27% | | 27% | 20% | | 34% | 26% | 31% |
| | 2017-2018 | 8% | 14% | 42% | 44% | 61% | 61% | 27% | | 27% | 21% | | 35% | 27% | 31% |
| | 2018-2019 | 19% | 20% | 41% | 44% | 60% | 61% | 27% | | 28% | 21% | | 35% | 28% | 33% |
| | 2019-2020 | 18% | 20% | 41% | 45% | 60% | 59% | 32% | | 26% | 21% | | 34% | 30% | 32% |
| | 2020-2021** | 18% | 20% | 39% | 43% | 59% | 58% | 32% | | 30% | 21% | | 34% | 30% | 33% |
| Waarvan meisjes in | 2011-2012 | 1.368 | 27 | 16.782 | 375 | 31.694 | 561 | 22.063 | 7.814 | 175 | 11.077 | 2.601 | 149 | 82.984 | 1.287 |
| | 2016-2017 | 1.734 | 41 | 23.574 | 486 | 38.683 | 639 | 26.335 | | 197 | 18.297 | | 256 | 108.623 | 1.619 |
| | 2017-2018 | 1.843 | 32 | 24.024 | 517 | 39.868 | 627 | 25.149 | | 206 | 18.978 | | 262 | 109.862 | 1.644 |
| | 2018-2019 | 6.175 | 102 | 24.390 | 547 | 39.950 | 621 | 25.329 | | 220 | 20.302 | | 285 | 116.146 | 1.775 |
| | 2019-2020 | 5.478 | 104 | 23.697 | 548 | 39.822 | 578 | 27.666 | | 231 | 21.175 | | 281 | 117.838 | 1.742 |
| | 2020-2021** | 4.868 | 71 | 22.586 | 480 | 39.855 | 543 | 27.921 | | 233 | 22.776 | | 294 | 118.006 | 1.621 |
| Waarvan meisjes in % | 2011-2012 | 9% | 3% | 43% | 40% | 48% | 47% | 16% | 9% | 6% | 16% | 12% | 12% | 25% | 18% |
| | 2016-2017 | 10% | 5% | 47% | 44% | 51% | 49% | 20% | | 6% | 21% | | 16% | 30% | 22% |
| | 2017-2018 | 11% | 5% | 48% | 47% | 52% | 49% | 19% | | 8% | 21% | | 16% | 30% | 23% |
| | 2018-2019 | 16% | 11% | 49% | 49% | 52% | 49% | 19% | | 9% | 22% | | 17% | 30% | 24% |
| | 2019-2020 | 15% | 12% | 49% | 49% | 53% | 48% | 17% | | 9% | 23% | | 18% | 28% | 24% |
| | 2020-2021** | 14% | 9% | 49% | 46% | 53% | 47% | 17% | | 8% | 23% | | 19% | 29% | 22% |

*Inclusief VMBO-T. Sinds 2018 bestaan er in het VMBO-T ook sectoren. In de jaren daarvoor was er alleen onderscheid in sectoren te maken voor VMBO -B, -K en -G .

De cijfers van 2018 bevatten hier zowel de VMBO -B, -K en -G leerlingen als de VMBO -T leerlingen. Een zuivere vergelijking met voorgaande jaren is hier dus niet mo

** cijfers 2020 - 2021 zijn voorlopige gegevens

*** Alleen de technische opleidingen die in Zeeland ook aangeboden worden

BRON: DUO / ZB Planbureau

### 4.3.1 Conclusies

**Algemeen**
De laatste twee jaren loopt het leerlingaantal in Zeeland met ongeveer 400 leerlingen per jaar terug. Dit komt uitsluitend door de daling in het vo. Het leerlingenaantal in mbo en hbo stijgt nog steeds. Landelijk is ook een terugloop te zien. Zeeland loopt hier iets op vooruit.

**Techniek**
Landelijk kiest in totaal 30% van de leerlingen voor techniek, in Zeeland ligt het aantal leerlingen met 33% nog altijd iets hoger. Het Zeeuwse percentage is iets gestegen (van 32% naar 33%). Havo en vwo laten wel een lichte daling zien. Bij vmbo, havo en hbo ligt het percentage boven het landelijk gemiddelde. Bij vwo en mbo ligt het percentage een fractie onder het landelijk gemiddelde.

**Meisjes in techniek**
In Zeeland is het aandeel meisjes in techniek ten opzichte van het afgelopen jaar gedaald. Met name in mbo en havo. Hoewel ook het landelijk aandeel van meisjes licht is gedaald (15%), is het in Zeeland met 2% afgenomen, dit zijn 121 meisjes minder.

**Instroom**
In het hbo komt de instroom in technische opleidingen bij HZ steeds meer van buiten Zeeland. De instroom in de technische opleidingen bij Scalda vanuit het vo is gelijk aan vorig jaar.

**Doorstroom**
De doorstroom van Scalda naar HZ is gedaald. De instroom vanuit het. Mbo buiten Zeeland is toegenomen.

## 4.4 Activiteiten

### 4.4.1 Bedrijf+School

Ten gevolge van covid-19, de lockdowns en de beperkende maatregelen zijn sinds maart 2020 veel activiteiten niet door gegaan. Nadat in het voorjaar 2020 de lockdown werd opgeheven lag bij de meeste scholen de focus op de leerlingen en niet op 'externe activiteiten'.

Bovendien werden zowel in het bedrijfsleven als in het onderwijs maatregelen getroffen waardoor externe activiteiten tot een absoluut minimum moesten worden beperkt. Dit heeft uiteraard grote invloed gehad op de activiteiten van HvdT.

De volgende activiteiten konden (nog) wel doorgaan:

| Activiteit | Aantal leerlingen | |
|---|---|---|
| | 2019 | 2020 |
| Bedrijfsbezoeken (fysiek) | 11.695 | 2.286 |
| Virtuele bedrijfsbezoeken | nvt | 730 |
| Gastlessen | 300 | onbekend |
| Techniek Experience | 908 | 889 |
| STEM - IMZ | 1081 | 275 |
| Overige activiteiten po | 2.282 | 303 |
| Overige activiteiten vo | 2.787 | 0 |
| GirlsFuture po/vmbo | 3.450 | 3.665 |
| Girls Future havo/vwo | 3.300 | 3.270 |

*4.10 Activiteiten in 2020*

**Virtuele bedrijfsbezoeken**
In Zeeland maken jaarlijks duizenden leerlingen door middel van bedrijfsbezoeken en gastlessen kennis met het technisch bedrijfsleven. Als alternatief voor dit sterke instrument zijn er, in samenwerking met bedrijven, docenten en HvdT, 'virtuele bedrijfsbezoeken' ontwikkeld.

Door middel van videobeelden kunnen leerlingen (en ouders) online kennis maken met de innovatieve en uitdagende Zeeuwse bedrijven die opereren op een internationale markt. Docenten uit po en vo zorgden voor aansluitende lesopdrachten, waarmee leerlingen zich verder konden verdiepen in deze bedrijfstakken.

Sinds de online-introductie (na de herfstvakantie) hebben 994 unieke bezoekers deze site bezocht. De filmpjes over procestechniek, mobiliteit&transport, logistiek en metaal zijn in totaal 730 keer bekeken.

In 2021 wordt het aanbod verder uitgebreid (o.a. met bebouwde omgeving en energietransitie).

**Deelnemende bedrijven**
In de Bedrijf+School database zijn 288 bedrijven opgenomen. Deze bedrijven zijn als volgt verdeeld over de regio's (zie afb. 4.10). In 2020 zijn ook 107 Vlaamse bedrijven in de database van Bedrijf+School opgenomen.

| Regio | Aantal deelnemende bedrijven | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
| **Aantal deelnemers** | **288** | **292** | **292** | **290** | **296** | **288** |
| Zeeuws-Vlaanderen | 27% | 27% | 27% | 27% | 29% | 29% |
| Walcheren | 26% | 25% | 25% | 26% | 25% | 25% |
| Bevelanden | 32% | 33% | 33% | 33% | 32% | 32% |
| Schouwen-Duiveland & Tholen | 15% | 15% | 15% | 14% | 14% | 14% |
| **Totaal** | **100%** | **100%** | **100%** | **100%** | **100%** | **100%** |

*4.11 Aantal Zeeuwse deelnemers aan Bedrijf+School*

Door het jaar heen werkt HvdT structureel samen met ruim 100 bedrijven.

Bij een groot aantal bedrijven is de bereidheid om een bijdrage te leveren aan de activiteiten van HvdT, en daarmee de ondersteuning van het onderwijs, groot. Zeker in vergelijking met andere regio's:

| Onderwijssoort | Aantal bedrijven dat deze activiteit voor deze onderwijssoort wil verzorgen | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Gastles | Bedrijfsbezoek | Docentstage | Technische opdracht | Snuffelstage | Totaal |
| Basisonderwijs | 35 | 69 | | | | 104 |
| VO | 49 | 108 | 59 | | 61 | 277 |
| MBO | 77 | 151 | 94 | 100 | 97 | 519 |
| HBO | 63 | 111 | 79 | 97 | 97 | 447 |

*4.12 Aantal bedrijven dat activiteit wilt verzorgen per onderwijssoort*

**Aantal activiteiten**

Omdat bedrijven en scholen via Bedrijf+School rechtstreeks contact met elkaar leggen, dus zonder tussenkomst van HvdT, wordt het aantal activiteiten niet automatisch geregistreerd. Er is een inschatting gemaakt van het aantal activiteiten in 2019 op basis van de jaarlijkse evaluatie onder bedrijven en scholen plus het aantal keren dat de Techniekbus is ingezet. Deze evaluatie/inventarisatie is als gevolg van COVID-19 over 2020 niet uitgevoerd.

Via Bedrijf+School vonden in 2020 uiteraard aanmerkelijk minder activiteiten plaats dan in de jaren daar voor.

| Inschatting van het aantal activiteiten | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2016 | | 2017 | | 2018 | | 2019 | | 2020 | |
| Activiteit | Aantal activiteiten | Aantal leerlingen | Aantal activiteiten | Aantal leerlingen | Aantal activiteiten | Aantal leerlingen | Aantal activiteiten | Aantal leerlingen | Aantal activiteiten | Aantal leerlingen |
| Bedrijfsbezoeken | 350 | 8.500 | 450 | 11.000 | 450 | 8.500 | 600 | 15.000 | 58 | 2.286 |
| Virtuele bedrijfsbezoeken | | | | | | | | | 2 | 44 |
| Gastlessen | 300 | 7.500 | 350 | 8.500 | 150 | 4.000 | 300 | 7.500 | 3 | 166 |
| Snuffelstages | | 750 | | 500 | | 1.000 | | 2.000 | | |
| Docentstages | 10 | | 10 | | 10 | | 20 | | | |
| Technasium- / Techniekopdrachten | 80 | 2.000 | 40 | 1.000 | 40 | 1.000 | 50 | 1.250 | | |
| **Totaal** | **740** | **18.750** | **850** | **21.000** | **650** | **14.400** | **970** | **25.750** | **63** | **2.496** |

*4.13 Aantal activiteiten en aantal leerlingen dat deelnam aan de activiteiten.*

*Het aantal activiteiten wordt ingeschat aan de hand van het respons van de evaluatie en teruggerekend naar de gehele doelgroep.*

*"De instelling en motivatie varieert. De voorlichting en het meegeven van voorkennis vanuit de scholen richting het bedrijf zijn minimaal. Verwachtingsmanagement en periodiek overleg tussen instellingen en bedrijfsleven kan hierin bevorderend werken."*

Bedrijf over snuffelstage

Voor HvdT blijft het de uitdaging om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk docenten en scholen bekend zijn met en gebruik maken van Bedrijf+School en dat (meer) bedrijven betrokken worden en waar nodig bijgeschoold om voor jongeren inspirerende activiteiten te kunnen verzorgen.

**Mate van tevredenheid**

Uit evaluaties blijkt dat veruit de meeste bedrijven en scholen positief zijn over de activiteiten. De snuffelstages resulteren relatief het meest in gemengde gevoelens bij zowel scholen als bedrijven. Het grootste probleem is het gebrek aan motivatie en interesse vanuit de leerlingen, vaak mede veroorzaakt door de geringe introductie/voorbereiding die de leerlingen ontvangen. Dit is ook meestal de belangrijkste reden die bedrijven aangeven als ze minder positief zijn over de door hen gegeven gastlessen en bedrijfsbezoeken. Scholen zijn vooral positief over het samenkomen van praktijk en theorie en vinden het een mooie manier om het beroepsbeeld bij de leerlingen en studenten te kunnen vergroten en verbeteren.

*"Inderdaad niet zozeer verbreden, maar vooral verbeteren door in samenwerking met de bedrijven specifieke lesbrieven op te stellen voor de verschillende doelgroepen en deze ook te voorzien van een stukje voorbereidend werk dat leerlingen voorafgaand aan het bezoek moeten uitvoeren en/of uitzoeken. Geen enkele leerling zit te wachten op een presentatie met beamer waarin missie, visie en het beleid van het bedrijf op MT-niveau beschreven en uitgelegd wordt. Maak een praktische vertaalslag naar het niveau van de doelgroep(en)."*

Docent vo over Bedrijf+School

Het komt ook "echter" over als iemand uit de praktijk, veelal met passie en enthousiasme, vertelt over zijn of haar beroep en werkomgeving en als het verhaal is afgestemd op de toehoorders.

Tijdens een bedrijfsbezoek doet het ruiken van de bedrijfsomgeving, de beleving en het proeven van de sfeer veel. Bedrijven vinden zijn zeker bereid om jongeren enthousiast te maken voor techniek en om de mogelijkheden in de regio te kunnen schetsen. De interactie met de leerlingen en studenten vinden zij ook belangrijk.

| | Positief | | Gemengd | | Negatief | | Totaal | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Activiteit | Bedrijven | Scholen | Bedrijven | Scholen | Bedrijven | Scholen | Bedrijven | Scholen |
| Gastles | 86% | 85% | 10% | 15% | 3% | 0% | 100% | 100% |
| Bedrijfsbezoek | 86% | 91% | 14% | 9% | 0% | 0% | 100% | 100% |
| Snuffelstage | 79% | 80% | 21% | 20% | 0% | 0% | 100% | 100% |
| Docentstage | 100% | 100% | 0% | 0% | 0% | 0% | 100% | 100% |
| Techniekopdracht | 92% | 100% | 8% | 0% | 0% | 0% | 100% | 100% |

*4.14 Tevredenheid van scholen en bedrijven over de georganiseerde activiteiten (gemeten in 2020)*

## 4.4.2 Techniekbus

In het eerste kwartaal van 2020 zijn 2202 leerlingen vervoerd met de Techniekbus van school naar een bedrijf.

| | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---|---|---|---|---|
| Totaal aantal ritten | 280 | 311 | 337 | 58 |
| Totaal aantal leerlingen | 9.851 | 10.875 | 11.953 | 2.286 |

*4.15 Aantal ritten met de Techniekbus*

| Soort onderwijs | Jaarlijks aantal ritten met de Techniekbus | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
| PO + SBO (Primair & Speciaal Onderwijs) | 141 | 64 | 78 | 73 | 110 | 11 |
| MBO | 42 | 48 | 32 | 36 | 40 | 4 |
| VMBO | 71 | 75 | 75 | 86 | 90 | 24 |
| HAVO/VWO | 84 | 78 | 68 | 82 | 73 | 13 |
| HBO | 17 | 23 | 22 | 18 | 17 | 2 |
| WO | 3 | 2 | 5 | 16 | 7 | 4 |
| **Totaal aantal ritten** | **358** | **290** | **280** | **311** | **337** | **58** |

*4.16 Aantal ritten met de Techniekbus*

| Ritten | Oosterschelde | | | | Walcheren | | | | Zws. Vlaanderen | | | | Overig | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Techniekbus | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
| po | 35 | 28 | 47 | 3 | 11 | 11 | 20 | 6 | 27 | 33 | 39 | 1 | 5 | 1 | 4 | 1 |
| vmbo | 12 | 20 | 16 | 5 | 21 | 19 | 33 | 5 | 41 | 47 | 41 | 14 | | | | |
| havo/vwo | 34 | 32 | 17 | 4 | 14 | 26 | 22 | 2 | 20 | 24 | 33 | 7 | | | 1 | |
| mbo | | | | | 21 | 21 | 22 | 1 | 12 | 15 | 18 | 3 | | | | |
| hbo | | | | | 22 | 18 | 17 | 2 | | | | | | | | |
| wo | | | | | 5 | 16 | 7 | 4 | | | | | | | | |
| **Totaal** | **81** | **80** | **80** | **12** | **94** | **111** | **121** | **20** | **100** | **119** | **131** | **25** | **5** | **1** | **5** | **1** |

*4.17 Aantal ritten met de Techniekbus per regio*

| Aantal leerlingen TB | Oosterschelde | | | | Walcheren | | | | Zws. Vlaanderen | | | | Overig | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
| po | 1288 | 1054 | 1618 | 115 | 346 | 397 | 796 | 169 | 991 | 1174 | 1421 | 60 | 134 | 35 | 208 | 56 |
| vmbo | 432 | 737 | 592 | 131 | 681 | 562 | 1105 | 94 | 1350 | 1644 | 1432 | 671 | | | | |
| havo/vwo | 1198 | 1053 | 576 | 115 | 602 | 1040 | 796 | 85 | 769 | 895 | 1267 | 461 | | | 50 | |
| mbo | | | | | 613 | 653 | 604 | 24 | 409 | 591 | 638 | 125 | | | | |
| hbo | | | | | 920 | 641 | 678 | 90 | | | | | | | | |
| wo | | | | | 118 | 399 | 172 | 90 | | | | | | | | |
| **Totaal** | **2918** | **2844** | **2786** | **361** | **3280** | **3692** | **4151** | **552** | **3519** | **4304** | **4758** | **1317** | **134** | **35** | **258** | **56** |

*4.18 Aantal leerlingen vervoerd met de Techniekbus per regio*

# 5 PROJECTEN

## 5.1 projecten

Naast het faciliteren van gastlessen en bedrijfsbezoeken organiseert HvdT ook een aantal activiteiten waarmee leerlingen kennis maken met de wereld van wetenschap & techniek. Deze activiteiten worden in alle gevallen georganiseerd in samenwerking met bedrijven.

| Aantal leerlingen | Oosterschelde | | | | Walcheren | | | | Zws. Vlaanderen | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Projecten PO | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
| First Lego League | - | 10 | 20 | - | - | - | 10 | - | - | - | - | - |
| Girlsday | 83 | 77 | 82 | - | 18 | 4 | 15 | - | 97 | 95 | 89 | - |
| KinderKunstWeek | | | | 28 | | | 27 | - | | | 140 | - |
| STEM | 50 | 72 | 143 | 41 | 62 | 100 | 155 | 0 | 492 | 814 | 783 | 234 |
| Techniek Toernooi | 22 | 24 | 16 | - | 24 | 24 | 40 | - | 8 | 12 | - | - |
| Thoolse Techniekdag | 398 | 365 | 391 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Zeeuwse Havens | - | - | 228 | - | - | - | 66 | - | - | - | 77 | - |
| Zonnebootrace | 179 | 52 | - | - | 10 | 48 | - | - | - | - | - | - |
| **Totaal** | **732** | **600** | **880** | **69** | **114** | **176** | **313** | **0** | **597** | **921** | **1089** | **234** |

*5.1 Aantal deelnemende basisschoolleerlingen aan activiteiten*

| Aantal leerlingen | Oosterschelde | | | | Walcheren | | | | Zws. Vlaanderen | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Projecten VO | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
| BTZ-dagen | 786 | 717 | 750 | - | 334 | 467 | 641 | - | - | - | - | - |
| First Lego League | - | 52 | 46 | - | - | 22 | 28 | - | - | 58 | 22 | - |
| Girlsday | 56 | 100 | 28 | - | - | 40 | 108 | - | 136 | 354 | 255 | - |
| Techniek Experience | - | - | - | - | - | - | - | - | 626 | 927 | 908 | 889 |
| **Totaal** | **842** | **869** | **824** | **0** | **334** | **529** | **777** | **0** | **762** | **1339** | **1185** | **889** |

*5.2 Aantal deelnemende leerlingen binnen het voortgezet onderwijs aan activiteiten*

| Deelname projecten | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---|---|---|---|---|
| Totaal aantal leerlingen PO | 1443 | 1697 | 2282 | 303 |
| Totaal aantal leerlingen VO | 1938 | 2737 | 2786 | 889 |
| Totaal | 3381 | 4434 | 5068 | 1192 |

*5.3 Aantal deelnemende leerlingen binnen het basis- en voortgezet onderwijs aan activiteiten*

| Beoordeling evaluatie | BTZ | | | | Techniek Experience | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
| Leerlingen | 7,0 | 6,8 | 6,9 | - | 6,5 | 6,8 | 7,1 | 6,6 |
| Begeleiders | 7,6 | 8,1 | 7,7 | - | 7,6 | 7,6 | 7,6 | 7,4 |

*5.4 Aantal beoordelingen BTZ en Techniek Experience*

## 5.2 GirlsFuture

GirlsFuture is een glossy magazine om meisjes, hun ouders en docenten te laten zien dat een keuze voor techniek ook interessant kan zijn voor meisjes. Uiteraard omdat meisjes ook een bèta talent kunnen hebben. Maar daarnaast zijn kwaliteiten als communicatie, innovatie en creativiteit in technische beroepen ook erg belangrijk. En juist dit zijn kwaliteiten die veel meisjes aanspreken en waar zij goed in zijn. Dat biedt dus veel kansen en mogelijkheden.




In het magazine komen meisjes en jonge vrouwen aan het woord die de keuze voor techniek al hebben gemaakt. Uit onderzoek van VHTO blijkt dat het werken met rolmodellen erg aanspreekt. GirlsFuture is een hip meidenblad met naast interviews ook weetjes, fashion, een winactie, doe-activiteiten, een stripje, etc. Het is toegankelijk en leest lekker weg. De glossy wordt ontwikkeld in samenwerking met het technisch beroepsonderwijs (HZ en Scalda), het bedrijfsleven en een klankbordgroep van meisjes uit de doelgroep.

*"Jongens vinden dit blad ook leuk en ieder jaar krijgen we opmerkingen van jongens: waarom alleen voor de meisjes?"*

Docent vmbo

**Twee edities per jaar**

In 2020 zijn twee edities van de GirlsFuture gemaakt, nummer 16 en 17. Nummer 16 is gericht op meisjes op het vmbo en de hoogste klassen van het basisonderwijs. Deze editie is bedoeld om de instroom in de technische mbo-opleidingen te vergroten. Nummer 17 is voor meisjes op havo, vwo en mbo. Deze richt zich op de vergroting van de instroom in het technisch hbo.

GirlsFuture vindt haar weg naar de doelgroep via scholen binnen het voortgezet onderwijs in Zeeland. De havo/vwo/mbo-editie is, op verzoek van de HZ, ook verspreid op vo-scholen in westelijk Noord-Brabant.

Bijna alle participanten van HvdT maakten gebruik van het aanbod om een redactioneel artikel te plaatsen in GirlsFuture. Daarbij werd zoveel mogelijk de koppeling gelegd met de technische meiden op het mbo en hbo. De GirlsFuture is bekend bij ongeveer tweederde van de docenten in de Zeeuwse onderwijskolom die te maken hebben met techniek.

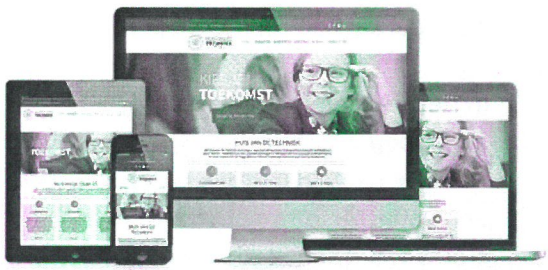
*"Wij gebruiken de glossy op voorlichtingsmomenten."*

Docent hbo

## 5.3 Websites

HvdT beheert naast de corporate website ook negen projectwebsites welke doelgroepgericht zijn.

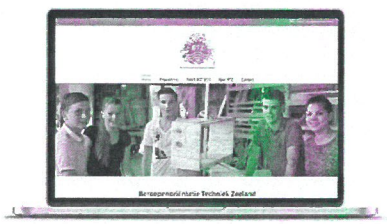
**Corporate website (www.huisvandetechniek.nl)**
De corporate website biedt bezoekers informatie over de werkzaamheden en activiteiten van HvdT. Daarnaast beschikt de site over relevante publicaties en een techniekkalender met een overzicht van aankomende techniekactiviteiten in Zeeland.



**Projectwebsites**
Tien projecten beschikken over een eigen website. Met deze websites communiceert HvdT meer direct naar onderwijsinstellingen en jongeren. Ook kunnen scholen via de projectwebsites projectinformatie bekijken en zich aanmelden voor het betreffende project. Hieronder vindt u een overzicht van de projectwebsites.



**Bedrijf+School**
www.bedrijfplusschool.eu



**Beroepenoriëntatie Techniek Zeeland**
www.btz-zeeland.nl



**GirlsFuture**
www.girlsfuture.nl



**Minizonnebootrace**
www.minizonnebootrace.nl




**Ontdekkasteel**
www.ontdekkasteel.nl



**Techniek Experience**
www.techniekexperience.nl




**Talent in Zicht**
www.talentinzicht.eu



**Solar Olympics**
www.solar-olympics.nl



**Zeeuwse Havens**
www.zeeuwse-havens.nl



**Techniek Ambassadeurs**
www.techniekambassadeurs.nl

### 5.3.1 Monitoring

Alle websites van HvdT zijn continu in ontwikkeling om zo nog beter aan te sluiten op de wensen en behoeften van de bezoekers. Om dit inzichtelijk te krijgen maakt HvdT gebruik van Google Analytics, waarmee zij een beeld krijgt van de bezoekersaantallen, herkomst van bezoekers en de pagina's die zij op de betreffende website bezoeken.

| Website | Aantal bezoeken 2019 | Unieke bezoekers 2019 | Pagina weergaven* 2019 | Aantal bezoeken 2020 | Unieke bezoekers 2020 | Pagina weergaven* 2020 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| HuisvandeTechniek.nl | 6.928 | 5.803 | 12.800 | 5.951 | 5.281 | 9.950 |
| Bedrijfplusschool.eu** | 3.511 | 2.654 | 14.414 | 1.282 | 922 | 2.601 |
| Girlsfuture.nl | 2.788 | 2.400 | 5.546 | 4.645 | 3.885 | 8.088 |
| Minizonnebootrace.nl | 245 | 229 | 401 | 246 | 239 | 294 |
| Solar-olympics.nl | 186 | 179 | 312 | 161 | 157 | 187 |
| Zeeuwse-havens.nl | 320 | 260 | 746 | 313 | 293 | 454 |
| BTZ-Zeeland.nl | 1.151 | 921 | 3.359 | 344 | 324 | 584 |
| Techniekambassasdeurs-zeeland.nl | 1.313 | 1.149 | 2.696 | 1.478 | 1.404 | 2.164 |
| Talentinzicht.nl | 3.856 | 3.213 | 7.821 | 2.435 | 2.301 | 3.720 |
| Ontdekkasteel.nl | 2.194 | 1.836 | 6.265 | 2.279 | 1.918 | 6.397 |
| Techniek Experience | 356 | 275 | 630 | 391 | 331 | 571 |

*5.5 Statistieken websites Huis van de Techniek*

** Het totaalaantal bekeken pagina's binnen de website door de eerdergenoemde bezoekers.*

*** per oktober 2020 zijn hier ook de **virtuele bedrijfsbezoeken** op gepubliceerd*

## 5.4 Huis van de Techniek in de media

Regelmatig zoekt HvdT contact met landelijke en regionale media om activiteiten of diensten te promoten. Dit gebeurt in de vorm van het versturen van persberichten, persoonlijke contact met de redactie en het uitnodigen van verslaggevers om aanwezig te zijn bij een activiteit. Een selectie van de berichtgeving in de media in 2020:

**5 februari 2020**
**PZC**
Justin Witte weet al wat hij wil:

**12 februari 2020**
**Zeeuws Vlaams Advertentieblad**
Techniek Experience: heb je opeens een boormachine in je handen!

**25 september 2020**
**Zeeuws Vlaams Advertentieblad**
Technieker, draag je kennis over!

**14 oktober 2020**
**De Bode**
Je krijgt het idee dat je iemand verder helpt

**Oktober 2020**
Gezocht: Hybride Techniekopleider




# Jaarverslag 2020

Gepubliceerd in

mei 2021

**Samengesteld door**

Dick Schipper

Jean Paul Leenknegt

Angelique Hazen

Joan Hofland

Bianca van de Ketterij

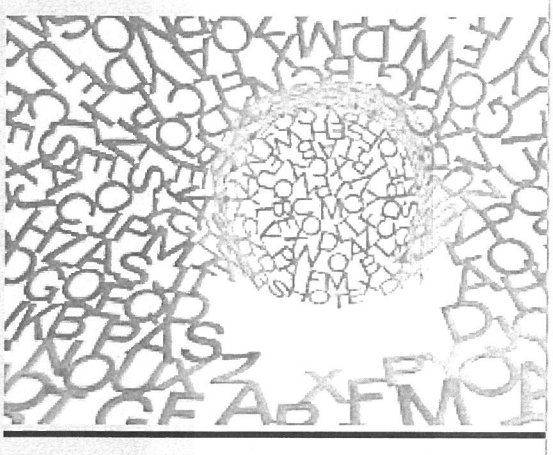
**Huis van de Techniek**

**Bezoekadres**
Zeelandlaan 2
4538 CA Terneuzen

**Postadres**
Postbus 485
4530 AL Terneuzen

**T** 0115 - 72 49 93
**E** info@huisvandetechniek.nl
www.huisvandetechniek.nl

HUIS VAN DE TECHNIEK
ZEELAND



Verbinding maken op de basisvaardigheden

# Regioplan Laaggeletterdheid Zeeland

2021-2024

aandeslaginzeeland
volwasseneneducatie

Subregio Zeeuws-Vlaanderen, Subregio Walcheren, Subregio Oosterschelderegio, Aan de slag in Zeeland

# INHOUDSOPGAVE


1. Voorwoord ..... 2
2. Aanleiding ..... 3
2.1 Definitie Laaggeletterdheid ..... 3
2.2. Wet Educatie Beroepsonderwijs ..... 4
2.3. Landelijk bestuursakkoord en regionale uitgangspunten ..... 4
2.4. Regionale samenwerking ..... 5
3. Visie, ambitie, doelgroep en doelstellingen ..... 6
3.1. Visie ..... 6
3.2. Ambitie en doelgroep ..... 6
3.3. Doelstellingen ..... 7
4. Regionale aanpak ..... 8
4.1. Onderzoek en verbinding kansen gemeentelijke beleidsterreinen en externe partners ..... 9
4.2. Betrekken van werkgevers ..... 10
4.3. Onderzoek aanpak per subregio voor ontwikkeling methodiek kwaliteit & monitoring ..... 10
4.4. Regionale communicatiecampagne ..... 11
4.5. Regie op beleid ..... 12
5. Kwaliteitsbewaking en monitoring ..... 13
5.1. Landelijke richtlijnen kwaliteit en monitoring ..... 13
6. Samenvatting: wat gaan we doen? ..... 14
Bijlagen ..... 16
A. Begroting 2021-2022 ..... 16
A.1 Inkomsten 2020 – 2024 ..... 16
A.2 Uitgaven t/m 31 december 2020 ..... 16
A.3 Inzet beschikbaar budget ..... 17
B. Samenstelling projectgroep en klankbordgroep ..... 19
C. Aansluiting vanuit Stichting Lezen en Schrijven ..... 20
D. Aansluiting met de Zeeuwse Bibiliotheken ..... 21

## 1. VOORWOORD

Dit regionale programma Laaggeletterdheid voor de jaren 2021-2024 geeft antwoord op de vraag wat de Zeeuwse gemeenten extra gaan doen voor de NT1-doelgroep bovenop de reguliere activiteiten vanuit WEB om de basisvaardigheden (de mate van geletterdheid) verder te ontwikkelen.

Dit regioplan geeft richting aan de punten welke in de komende jaren verdere verdieping vragen. We maken hierop gaandeweg nog een inhoudelijke vertaalslag van de komende (nog concreet uit te werken) landelijke ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitscontrole van de trajecten en monitoring van de effecten. Bovendien zullen de uitkomsten van de nog te verrichten onderzoeken leiden tot een verdere inhoud voor de uitvoering.

Onze maatschappij is sterk in transitie, op vele vlakken. Veranderingen gaan snel en vooruitzichten zijn onzeker en complex. Deze ontwikkelingen vragen veel van burgers. Van hen wordt verwacht dat ze zelfredzaam zijn en volwaardig participeren in de samenleving, nu én in de toekomst. Om de ontwikkelingen te kunnen volgen moeten burgers over meer kennis, vaardigheden en flexibiliteit beschikken dan voorheen. Dit heeft het coronatijdperk alleen nog maar meer duidelijk gemaakt. De maatregelen die werden opgelegd door de overheid waren zeker niet voor iedereen duidelijk. Het lezen van de maatregelen was voor velen al een uitdaging, het begrijpen en de impact ervan nog meer.




In Nederland hebben 2,5 miljoen volwassenen moeite met lezen, schrijven en/of rekenen (Algemene Rekenkamer, 2016). Hiervan zijn er 1,8 miljoen mensen tussen de 16 en 65 jaar. Dit is ongeveer 1 op de 9 Nederlanders (11,9% van de beroepsbevolking). In Zeeland is dat zelfs (naar inschatting) 13% van de beroepsbevolking (ruim **36.790 Zeeuwen**). Bovendien beschikt ongeveer 1 op de 5 Nederlanders tussen de 16 en 75 jaar over een laag niveau van digitale vaardigheden.

Mensen die niet goed kunnen lezen, schrijven en/of rekenen, noemen we **laaggeletterd**. Ze beschikken over **onvoldoende basisvaardigheden** om (volwaardig) te kunnen deelnemen aan deze huidige samenleving. Dit kan grote impact hebben op het persoonlijke leven: minder snel een baan, minder gezond leven en minder grip op geldzaken. Doordat mensen moeite hebben met lezen, schrijven of rekenen, hebben zij vaak ook moeite met het gebruik van een computer of smartphone. Dat maakt meedoen in deze tijd nóg lastiger.

De Zeeuwse gemeenten werken in Zeeland op dit thema al samen met diverse partners in de regio, zoals Scalda, Stichting Lezen en Schrijven, de Taalhuizen, de Zeeuwse Bibliotheken en het Leerwerkloket. Ook is er een samenwerking met taalambassadeurs/vrijwilligers. Samen wordt er gezorgd voor de juiste ondersteuning voor de inwoners in Zeeland om de basisvaardigheden te verbeteren. Een landelijk bestuurlijk akkoord was de oorspronkelijke aanleiding voor het vormen van een regioplan laaggeletterdheid. De landelijke verplichting hiervoor is komen te vervallen. De opgave blijft echter nog steeds erg belangrijk voor Zeeland. Om deze reden zijn de ambities op dit vlak uitgewerkt in de vorm van dit regioplan Laaggeletterdheid 2021-2024. Door een verdergaande Zeeuwse samenwerking kunnen de basisvaardigheden van onze burgers nog verder versterkt worden.

## 2. AANLEIDING

In dit hoofdstuk zullen we nader ingaan op welke definitie we hanteren voor laaggeletterdheid, welk landelijk kader we volgen voor dit thema, en hoe we dit thema oppakken binnen de bestaande regionale samenwerking.

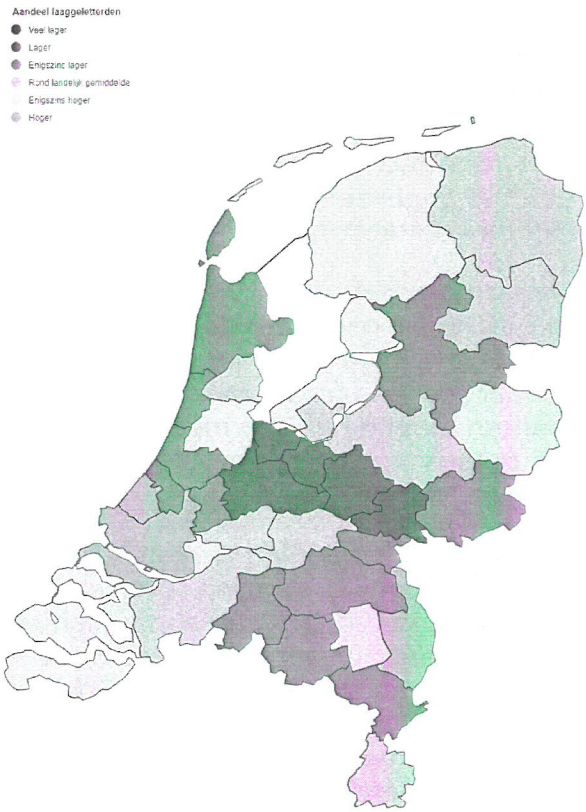
### 2.1 DEFINITIE LAAGGELETTERDHEID

Laaggeletterdheid is een overkoepelende term voor mensen die **moeite hebben met lezen, schrijven of rekenen**. Aanvullend hierop heeft men ook **moeite met de digitale vaardigheden**. Een laaggeletterde is iemand met een taalniveau onder 2F (het niveau dat minimaal behaald moet worden voor een mbo-studie). Dit houdt in dat een laaggeletterde wel een beetje kan lezen en schrijven, maar hier in het dagelijks leven (grote) moeite mee heeft. Laaggeletterden zijn geen analfabeten, want die kunnen helemaal niet lezen en schrijven, zelfs niet een beetje.

De groep laaggeletterden is een zeer diverse groep, van ouderen met slechte schoolervaringen die nauwelijks kunnen lezen en schrijven en de digitale wereld vermijden, tot jonge ouders die eerder van school zijn gegaan en hun smartphone veelvuldig gebruiken.

Uit wetenschappelijk onderzoek is bekend dat de mate van geletterdheid op een voorspelbare manier samenhangt met demografische en sociaaleconomische kenmerken. Denk bijvoorbeeld aan opleidingsniveau, leeftijd, arbeidsmarktstatus, geslacht, opleidingsrichting, beroepsprestige en land van herkomst. Zo komt laaggeletterdheid voornamelijk voor in de leeftijdscategorie 45-plus, met een laag opleidingsniveau, relatief meer vrouwen en met een niet-Westerse migratieachtergrond. Bovendien hebben laaggeletterden meer dan gemiddeld ook problemen op andere vlakken (schulden, zorg, werk, opvoeding) en dus vaak op meerdere vlakken hulp nodig.

In Zeeland is ongeveer 13% van de bevolking tussen 16 en 65 jaar laaggeletterd.[1] Dit komt neer op ruim 36.790 Zeeuwen. Dit is procentueel iets hoger ten opzichte van het landelijk gemiddelde van bijna 12%. De doelgroep **Nederlandse ouderen (50+)** is specifiek in Zeeland meer vertegenwoordigd ten opzichte van het landelijk gemiddelde (naar inschatting 7.738 Zeeuwen). Het gaat hier voornamelijk om oudere werkenden met een gezin (17%) en niet-actieven met een gezin (13%). De grootste categorie van de laaggeletterden in Zeeland valt onder de doelgroep **migranten van 30 jaar en ouder** met partner en/of kinderen (naar inschatting 6.707 Zeeuwen). Bovendien heeft ongeveer 50% van de laaggeletterden in Zeeland jonge kinderen. Tenslotte kan er op basis van de cijfers geconcludeerd worden dat minstens 50% van het aantal laaggeletterden **autochtoon** zijn (naar inschatting zou dit zelfs 2/3 van de laaggeletterden zijn).




[1] https://geletterdheidinzicht.nl : 2020, onderzoek gebaseerd op het PIAAC onderzoek en CBS cijfers

## 2.2. WET EDUCATIE BEROEPSONDERWIJS

Er zijn al regionale afspraken in de vorm van een Regionaal Programma Educatievoorzieningen. Hiervoor wordt sinds 2015 jaarlijks een plan vastgesteld. Het gaat hier om de invulling van de **volwasseneneducatie** op basis van de **WEB**-gelden (Wet Educatie Beroepsonderwijs).

Met de WEB-middelen worden cursussen volwasseneneducatie op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden uitgevoerd. Zowel formeel (gediplomeerd via Scalda) als non-formeel (via Taalhuizen en taalpunten).

De inkoop van volwasseneducatie gebeurt per subregio. De subregio's maken hun eigen keuzes in het aanbod dat zij met WEB-middelen in hun gemeenten aanbieden. Hier wordt in dit plan verder niet op ingegaan, want dit zijn reguliere activiteiten in het kader van de WEB. De activiteiten hiervan zijn terug te vinden in het jaarlijkse regioplan WEB en de subregionale jaarverslagen die hierover gerapporteerd worden. In dit plan wordt aangegeven wat er **aanvullend en regionaal onder de extra middelen nodig is** op het gebied van Laaggeletterdheid.

## 2.3. LANDELIJK BESTUURSAKKOORD EN REGIONALE UITGANGSPUNTEN

De oorspronkelijke aanleiding voor de vorming van een regioplan Laaggeletterdheid, is een landelijk bestuurlijk akkoord tussen VNG en Rijk. Middels dit akkoord werd vastgesteld dat extra actie nodig is om laaggeletterdheid effectief te bestrijden; aanvullend op het WEB-gefinancierde aanbod volwasseneneducatie taal, rekenen en digitale vaardigheden. Er zijn 4 landelijke doelstellingen/verplichtingen opgenomen, namelijk **samenhangende beleidsambities**, doelgroepen **beter bereiken (voornamelijk NT1 doelgroep)**, meer aandacht voor **kwaliteit** van het educatie aanbod en jaarlijks rapporteren over het bereik en de behaalde resultaten (**monitoring)**.

Voor de uitvoering van deze bestuurlijke afspraken is er per arbeidsmarktregio een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld voor de periode 2020-2024. Voor Zeeland betekent dit een bedrag van € 126.028 in 2020, oplopend tot € 166.000 in 2024. De voorwaarde voor ontvangst van deze middelen was het opstellen van een regioplan.

De bestuurlijke afspraken hebben geen invloed op de uitkering en bestedingsvoorwaarden van de WEB-middelen in de jaren 2020-2024. Het Rijk heeft wel aangegeven dat, wanneer de regionale aanpak laaggeletterdheid 2020-2024 succesvol is, ook het WEB-budget volledig vrij besteedbaar kan worden na 2024.

In Zeeland zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld om tot het regioplan te komen:

- **Subregionale verantwoordelijkheid** voor de inzet en besteding van WEB-middelen handhaven;
- De onderdelen **kwaliteit en monitoring** op Zeeuwse schaal uitwerken;
- De werving van deelnemers (bereik NT1 doelgroep) op subregionaal niveau uitwerken. Daarnaast onderzoeken waarvoor regionale samenwerking van meerwaarde is (op het gebied van ondersteunende maatregelen zoals voorlichtingsmateriaal en een uniforme aanpak van werving);
- Afspraken maken over het voeren van **regie op het beleid** t.a.v. laaggeletterdheid.

In juli 2020 heeft de VNG de landelijke bestuurlijke afspraken opgezegd, vanwege teveel door het Rijk gecreëerde bureaucratie en financiële onzekerheid. In december 2020 heeft de VNG aangegeven de voorstellen rondom monitoring en kwaliteit nog wel inhoudelijk te ondersteunen, maar zich niet opnieuw aan bestuurlijke afspraken te willen committeren. Het

Rijk heeft vervolgens besloten de decentralisatie-uitkering voor de jaren 2021 t/m 2024 conform planning beschikbaar te stellen aan de centrumgemeenten. De verplichting van het opstellen van een regioplan is wel komen te vervallen. Het proces om tot een Zeeuws plan te komen was echter al gestart en is voortgezet. Transparante regionale afspraken over de besteding van de decentralisatie-uitkering zijn wenselijk. Bovendien wordt de meerwaarde van een regionale samenwerking op dit thema gezien.

## 2.4. REGIONALE SAMENWERKING

De **centrumgemeente Goes** heeft sinds 2015 een faciliterende rol bij de besteding van de WEB-middelen in de arbeidsmarktregio Zeeland, die wettelijk is vastgesteld. In die rol is zij verantwoordelijk voor het jaarlijks vaststellen van een Zeeuws plan van aanpak Volwasseneneducatie en het afleggen van verantwoording over deze Rijksbudgetten. Goes ontvangt voor de invulling van deze rol geen Rijksvergoeding.

De regie om te komen tot een regionaal plan heeft Goes in 2019, als een opdracht uit de toen van kracht zijnde bestuurlijke afspraken tussen Rijk en VNG eveneens opgepakt. Met het vervallen van de bestuurlijke afspraken, eind 2020, is de rol van centrumgemeente ook voor de aanpak laaggeletterdheid formeel beperkt tot een faciliterende rol.

Zeeland bestaat uit **3 subregio's**, namelijk Zeeuws-Vlaanderen, Walcheren en de Oosterschelderegio.

Binnen de overlegstructuur van de arbeidsmarktregio Zeeland is in 2015 de Werkgroep Educatie gevormd, waarin elke subregio een beleidsmedewerker educatie heeft afgevaardigd. De primaire taak van deze werkgroep is elk jaar te komen tot het eerder genoemde Regionaal Programma Educatievoorzieningen. Daarnaast is het een platform om af te stemmen over de uitvoering van het programma en het delen van ervaringen. De afgevaardigden van de subregio's stemmen waar nodig af met de andere gemeenten binnen de eigen subregio (op ambtelijk en bestuurlijk niveau). Centrumgemeente Goes vult het voorzitterschap en het secretariaat in.

Periodiek vindt in de **Werkgroep Educatie** overleg plaats met aanbieders, aanpalende beleidsterreinen, de projectorganisatie van het regionaal Taalakkoord (Leerwerkloket Zeeland), de ZB (Planbureau en Bibliotheek van Zeeland) en de stichting Lezen en Schrijven.

Voor de totstandkoming van dit regioplan Laaggeletterdheid is aangesloten op de samenwerkingsstructuur van de Werkgroep Educatie. Er is vanuit de werkgroep Educatie een projectgroep Laaggeletterdheid gevormd (met 2 deelnemers per subregio) onder leiding van een door de centrumgemeente Goes ingeschakelde projectleider. Daarnaast is er een klankbordgroep gevormd met de samenwerkingspartners uit de regio, namelijk Stichting Lezen en Schrijven, de ZB en Leerwerkloket Zeeland.

## 3. VISIE, AMBITIE, DOELGROEP EN DOELSTELLINGEN

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen beschreven van de visie, ambitie, doelgroep en centrale doelstellingen rondom Laaggeletterdheid in Zeeland.

### 3.1. VISIE

**Basisvaardigheden zijn een middel voor zelfredzaamheid op alle gebieden in het leven van de inwoners van Zeeland. Alle inwoners moeten kunnen meedoen in de samenleving.**

Om jezelf te redden in de samenleving zijn basisvaardigheden (taal, rekenen, schrijven en digitale vaardigheden) essentieel. Dit maakt het des te belangrijker om het bevorderen van de basisvaardigheden te bezien vanuit een brede kijk vanuit het gehele **sociaal domein**.

*Je hebt basisvaardigheden nodig:*

- *voor werk om instructies te kunnen begrijpen en te solliciteren;*
- *om een opleiding te kunnen volgen en een (vak)diploma te kunnen behalen;*
- *voor je gezondheid zodat je verpakkingen en bijsluiters kunt lezen en een goed gesprek kunt voeren met je huisarts;*
- *om zicht te krijgen en te houden op je financiën;*
- *om je kinderen te kunnen voorlezen, taalontwikkeling bij jouw kinderen te stimuleren en te kunnen communiceren met instanties voor je kind (bijv. school of hulpverlening), zodat de kinderen betere ontwikkelingskansen geboden worden;*
- *om overheidsinformatie te kunnen begrijpen en formulieren van de overheid te kunnen invullen bijv. voor toeslagen en belastingen (belangrijk in verband met toenemende digitalisering);*
- *om te reizen met het openbaar vervoer en straatnaamborden te kunnen lezen.*

### 3.2. AMBITIE EN DOELGROEP

De ambitie die centraal gesteld wordt:

**Verbeteren van de basisvaardigheden van de inwoner van Zeeland die dat nodig heeft om voldoende participatiekansen in de maatschappij te hebben.**

De inzet vanuit dit regioplan is primair gefocust op de doelgroep **laaggeletterden met Nederlands als moedertaal (de zogenaamde NT1'ers) en laaggeletterden met een migratieachtergrond die langer in Nederland wonen maar de Nederlandse taal nog niet goed machtig zijn.**

De NT2 doelgroep wordt al bereikt met de reguliere activiteiten in de subregio's. Het WEB-budget wordt jaarlijks vrijwel volledig besteed aan deze doelgroep. Er zijn per subregio echter maar enkele deelnemers vanuit de doelgroep NT1 inzichtelijk die momenteel bereikt worden. Het extra budget van dit regioplan biedt een mogelijkheid voor extra inzet op NT1. Bovendien is de benutting van bestaande activiteiten binnen het sociaal domein een belangrijk uitgangspunt om de ambitie op het gebied van de basisvaardigheden te kunnen realiseren.

Er wordt geen verdere specificatie gemaakt van de diverse doelgroepen binnen NT1, aangezien er niemand uitgesloten mag worden om voldoende participatiekansen te creëren. Bovendien is er nog te weinig inzicht in de behoefte van de specifieke doelgroepen (zoals ouderen of gezinnen).

*NT1: Nederlands als eerste taal. De term kan verwijzen naar de groep volwassenen die Nederlands als moedertaal heeft, en naar het lees- en schrijfonderwijs aan deze groep mensen.*

*NT2: Nederlands als tweede taal. Hiermee wordt het Nederlandse-taalonderwijs aan anderstaligen bedoeld.*

## 3.3. DOELSTELLINGEN

**Door de basisvaardigheden te verbeteren wordt er gestreefd naar een daling van het percentage laaggeletterden in Zeeland tot op het gemiddelde landelijk niveau.**

Het huidige aandeel laaggeletterden onder de beroepsbevolking is naar inschatting van landelijke peilingen 13% in Zeeland (36.790 Zeeuwen) ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 12%. Aangezien er voor veel mensen een taboe rust op het praten over laaggeletterdheid, zijn deze percentages gebaseerd op schattingen. Het daadwerkelijke aantal laaggeletterden kan afwijken. Dit maakt het meten van precieze effecten lastig. Bovendien wordt er met informele activiteiten ook niet altijd direct gewerkt aan de verhoging van het taalniveau. Dit wordt in veel gevallen wel indirect gedaan, door bijvoorbeeld ontmoetingen te stimuleren waarbij de spreektaal Nederlands is (zoals het Taalcafé). Om deze redenen is ervoor gekozen om geen doelstelling te formuleren in absolute aantallen.

Om de daling van laaggeletterden te kunnen realiseren worden de volgende kwalitatieve doelen gesteld voor de jaren 2021 t/m 2024:

- Zeeuwen en betrokken organisaties (zoals werkgevers, maatschappelijke organisaties, kinderopvangorganisaties en verzekeringsmaatschappijen) zijn zich bewust van de mogelijkheden in de regio op het ontwikkelen van de basisvaardigheden. Dit is zowel gericht op preventieve als curatieve activiteiten. De doelgroep wordt beter bereikt door samen in actie te komen;
- Professionals en vrijwilligers vanuit diverse gemeentelijke domeinen weten elkaar en de weg te vinden in het totale aanbod voor de basisvaardigheden in Zeeland. Vanuit een breed perspectief wordt er ingezet op de basisvaardigheden met inbreng van diverse expertises;
- Er is inzichtelijk welk aanbod aansluit bij de doelgroep NT1. Hierbij wordt vooral de verbinding gelegd op wat er binnen de activiteiten vanuit het sociaal domein benut kan worden. Er worden bestaande activiteiten beter benut, zonder extra kosten te maken;
- Er is een regionale methodiek opgezet waarin de kwaliteit en monitoring van de resultaten voorhanden is (periodieke effectmeting). Op deze wijze kan er inhoudelijk gestuurd worden op effectiviteit richting samenwerkingspartners en indien nodig kan er gericht een kwaliteitsimpuls gegeven worden;
- Er is meer eenduidigheid in de communicatie om de doelgroep beter te bereiken, zowel regionaal als sub-regionaal.



## 4. REGIONALE AANPAK

Het is voor veel laaggeletterden al een hele stap om te erkennen dat ze moeite hebben met basisvaardigheden en voor velen is het moeilijk om de stap te zetten naar het volgen van een traject basisvaardigheden. Het is daarom belangrijk om als uitgangspunt voor ogen te houden dat het volgen van een (taal)traject in Zeeland laagdrempelig, toegankelijk en bekend moet zijn. In elke Zeeuwse gemeente kunnen laaggeletterden dicht bij huis een (taal)traject volgen, aangezien dit subregionaal ingeregeld is. De inzet van de vrijwilligers en professionals zal ook subregionaal georganiseerd blijven worden. De regionale aanpak wordt ingezet op **meer samenhang en meer bereik van NT1'ers**, zodat zij vervolgens binnen de eigen subregio kunnen worden toegeleid naar een voor hen passend traject. Hiervoor is in de eerste jaren **onderzoek** nodig naar wat er aangeboden kan worden op het gebied van de basisvaardigheden. Er wordt vooral ingezet op **inzicht en verbinding**.

Om de regionale samenhang en het bereik (en bijbehorende doelstellingen uit 3.3) te realiseren worden de volgende activiteiten voor 2021 en 2022 ingezet:

1. Onderzoek naar kansen, Zeeuws breed en per sub regio, om de participatie van laaggeletterden te verhogen door **verbinding tussen de beleidsterreinen van gemeenten en met externe partners**;
2. Uitvoeren van activiteiten om **werkgevers regionaal te informeren** over het belang van de ondersteuning op het gebied van de basisvaardigheden;
3. Onderzoek naar mogelijkheden en beperkingen van een methodiek om **kwaliteitsborging en monitoring** vorm te geven door o.a. een nadere **analyse van de huidige activiteiten per subregio** (0-meting);
4. Uitvoeren en koppelen van **communicatie**-activiteiten om het **bereik** van de **NT1** groep te vergroten;
5. Onderzoeken van de kansen om de **regie op het beleid** t.a.v. laaggeletterdheid te verbeteren.

De uitvoering van de vijf bovenstaande activiteiten zal gedaan worden door de **additionele inzet van projectleiding en projectuitvoering**. De uitwerking van de opdrachtformulering voor de vijf deelprojecten volgt in de volgende hoofdstukken. Daarnaast wordt er gekozen voor een centrale projectleider voor gemiddeld 4 uur per week welke de diverse deelopdrachten aanstuurt richting derden en/of zelf uitvoert. Deelopdracht 5 (regie op beleid) zal minimaal door de centrale projectleider uitgevoerd worden. De opdrachtverstrekking en aansturing van de centrale projectleider zal door de beleidsadviseurs vanuit de subregio's gebeuren (gekoppeld aan de Werkgroep Educatie). Voor de projectuitvoering zal de externe projectleider in 1e instantie met Stichting Lezen en Schrijven als "preferred supplier" afstemming zoeken op welke deelprojecten de kennis en ervaring vanuit deze samenwerkingspartner het beste ingezet kan worden.

Op basis van de uitkomsten van de activiteiten in de jaren 2021 en 2022, zal er in de opvolgende jaren tot 2024 bezien worden wat er inhoudelijk verder nog nodig is om de ambities en doelstellingen op het gebied van laaggeletterdheid te realiseren. Dit kan een **nadere inzet op regionaal of subregionaal niveau** betekenen (bijvoorbeeld de inzet van extra activiteiten of extra professionals en vrijwilligers in de subregio). Dit zal naar wens en keuze van de subregio nader bepaald worden. Hiervoor wordt vanaf de start al een (maatwerk)budget per subregio voor gereserveerd.

## 4.1. ONDERZOEK EN VERBINDING KANSEN GEMEENTELIJKE BELEIDSTERREINEN EN EXTERNE PARTNERS

**Doel en resultaat:**
Er is behoefte aan meer inzicht in wie waar mee bezig is met zaken gerelateerd aan laaggeletterdheid en op welke punten er nog extra inzet en/of aanbod nodig is. Een regionale projectleider zal aangesteld worden om te onderzoeken welke verbindingen te leggen zijn tussen beleidsterreinen binnen de gemeenten en betrokken organisaties en relevante activiteiten op dit vlak (een zogenaamde lobbyist). Op deze manier weten we wat er waar gebeurt, kunnen we binnen Zeeland van elkaar leren en nog verder zaken met elkaar combineren om te versterken.

**Inzet en kennis/ervaring:**
- Gemiddeld 12 uur per week gedurende 1 jaar (juli 2021-juli 2022);
- Kennis van gemeentelijke organisaties;
- Ervaring met lobby is een pre;
- Ervaring met projectmatig werken.

**Werkzaamheden:**

1. **Verbinding met het sociaal domein**:

- Verkenning van de mogelijkheden om laaggeletterdheid te koppelen aan diverse beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Verkenning vindt plaats op de gebieden: Onderwijs(achterstanden), gezondheid, bibliotheken, inburgering, participatie, schuldhulpverlening, inkomen en opvoeding. Daar waar mogelijkheden zijn, legt de projectleider koppelingen. Hiervoor worden in ieder geval Interviews houden met de Zeeuwse gemeenten (verschillende lagen die binnen gemeenten werkzaam zijn + diverse beleidsterreinen);
- Inventarisatie van uitvoeringsprojecten waarin de gemeente participeert en/of financiert (zoals op het gebied van WMO en Jeugd) en welke benut kunnen worden door de doelgroep van laaggeletterdheid;
- Ophalen en voor zover mogelijk benutten van landelijke goede voorbeelden bij gemeenten;.
- Komen tot een uitgewerkt advies op ten minste 2 beleidsterreinen over hoe deze terreinen en aanpak laaggeletterdheid beter samen op kunnen gaan. Hierbij wordt er ook advies uitgebracht over de benutting en borging van deze verbinding na juli 2022.

2. **Verbinding met (Zeeuwse) relevante organisaties:**

- Inventarisatie maken samen met de projectleiders Taalhuizen/punten welke organisaties reeds in het netwerk betrokken zijn en waar nog inzet gewenst is. Zoals bijvoorbeeld verzekeringsmaatschappijen, huisartsen, woningbouwcorporaties, GGD, Zeeuwse bibliotheken en andersoortige samenwerkingsverbanden;
- Op bestuurlijk niveau benaderen van relevante Zeeuwse organisaties (in afstemming met taalhuizen/punten);
- Bestaande activiteiten vanuit deze organisaties proberen te benutten, zoals een mogelijke koppeling met het Bibliotheekconvenant en de Netwerkagenda vanuit de Zeeuwse Bibliotheken;
- Borging inzet van de betrokken organisaties na juli 2022;
- Uitwerken Zeeuws overzicht van betrokken organisaties en activiteiten op het gebied van laaggeletterdheid.

**Planning / oplevering resultaten:**
- Start werving projectleider: 6 juli 2021
- Opleveren uitgewerkt advies met een koppeling met ten minste 2 beleidsterreinen: 1 juli 2022
- Opleveren overzicht Zeeuwse betrokken organisaties: 1 juli 2022

## 4.2. BETREKKEN VAN WERKGEVERS

**Doel en resultaat:**
Vanuit de erkenning dat het ontbreken van (digitale) taalvaardigheden het vinden of behouden van werk belemmert, heeft een breed scala aan partijen gewerkt aan een Taalakkoord Zeeland (2019-2020): "Vergroten van de arbeidsparticipatie in Zeeland". De subsidie waaruit de coördinatoren Taalakkoord tot op heden zijn bekostigd, is per 31-12-2020 gestopt. De waarde om samen te werken met werkgevers op dit onderwerp blijft in stand, zoals blijkt uit bestaande ervaringen in de subregio's, landelijk onderzoek en het uitgevoerde taalakkoord.

Werkgevers kunnen nog beter een signalerende rol spelen rondom het herkennen van laaggeletterdheid. Er dient dan uiteraard ook bij de werkgevers bekend te zijn welke voorzieningen er hiervoor zijn in Zeeland.

**Inzet en kennis/ervaring:**
- Gemiddeld 4 uur per week gedurende 1 jaar (juli 2021-juli 2022);
- Oog hebben voor belangen van zowel overheidsorganisaties als werkgevers;
- Communicatief vaardig.

**Werkzaamheden:**
- Evaluatiegesprek voeren met de partijen uit het taalakkoord;
- Afstemming over de concrete doelen en huidige activiteiten bij werkgevers binnen bestaande overlegstructuren en samenwerkingspartners zoals WAZ (WSP), taalhuis/punten en taalaanbieders (wat doen zij richting werkgevers);
- Informatie verstrekken over de mogelijkheden aan netwerkverbanden, brancheorganisaties, sectorfondsen en werkgeversorganisaties;
- Zorgdragen dat het thema laaggeletterdheid opgepakt wordt door de bestaande organisaties in de regio die in contact staan met werkgevers (zoals onder Leven Lang Ontwikkelen).

**Planning / oplevering resultaten:**
- Start werving projectleider: 6 juli 2021
- Borging doorlopende aandacht bij samenwerkingspartners in de regio: 1 juli 2022

## 4.3. ONDERZOEK AANPAK PER SUBREGIO VOOR ONTWIKKELING METHODIEK KWALITEIT & MONITORING

**Doel en resultaat:**
Een uitsplitsing van de activiteiten op Laaggeletterdheid op het bereik per doelgroep per subregio is vooralsnog niet Zeeuws breed inzichtelijk, dus dit zal één van de onderzoekpunten zijn om met deze opdracht inzichtelijk te maken. Er gebeurt al heel veel vanuit de WEB, maar een analyse en overzicht van activiteiten en resultaten is nodig om duidelijke afwegingen te maken voor een verdere kwaliteitsslag en/of inzet van activiteiten. Bovendien kan deze analyse benut worden om de kwaliteit en monitoring regionaal en structureel in te richten.

**Inzet en kennis/ervaring:**
- Gemiddeld 8 uur per week gedurende 1,5 jaar (juli 2021-december 2022), naar verwachting zwaartepunt uren in 1e half jaar;
- Bekend met het thema Laaggeletterdheid, doelgroep en de betrokken partijen.

**Werkzaamheden:**
- Overzicht van huidige aanbod per subregio en de effecten die er bereikt worden (0-meting: trainingen op gebied van laaggeletterdheid);

- Analyse doelgroep NT1 in Zeeland, en specifiek per subregio (aansluiting bij de leefwereld van de mensen);
- Analyse op totaaloverzicht huidige Zeeuws aanbod (Wat mist, wat kan beter, hoe sluit het beter aan op doelgroep, ook wat betreft leerbaarheid en inzet op digitale vaardigheid);
- Advies op welke inzet specifiek nodig is om de huidige aanpak te verbeteren (per subregio en Zeeuws) en welke effecten hiermee bereikt kunnen worden;
- Goede voorbeelden van effectieve activiteiten, kwaliteit en monitoring uit de subregio's en landelijk met elkaar delen;
- Advies over hoe de kwaliteitseisen en monitoring in Zeeland ingericht kan worden (methodiek);
- Inrichten van de methodiek voor de monitoring in de subregio's.

**Planning / oplevering resultaten:**
- Start werving projectleider: 6 juli 2021;
- Overzicht en analyse aanbod, doelgroep en resultaten (0-meting): 1 november 2021;
- Advies methodiek monitoring: 1 januari 2022;
- Implementatie afgerond methodiek monitoring: 1 december 2022.

## 4.4. REGIONALE COMMUNICATIECAMPAGNE

**Doel en resultaat:**
De doelgroep van mensen met Nederlands als eerste taal (NT1) wordt nog onvoldoende bereikt. Het doel is om meer NT1'ers te bereiken door middel van een nieuwe communicatiecampagne. Deze campagne zal gekoppeld worden aan een effectiviteitsmeting (bereik en vervolgactie).

De ontwikkeling van promotiematerialen zoveel mogelijk Zeeuws inzetten. De werving van mensen zal voornamelijk subregionaal uitgewerkt worden, waarbij er regionaal activiteiten van elkaar benut worden.

**Inzet en kennis/ervaring:**
- Gemiddeld 4 uur per week gedurende 1 jaar (juli 2021-juli 2022);
- Kennis hebben van de doelgroep en van effectieve communicatie-activiteiten waarmee de doelgroep bereikt kan worden.

**Werkzaamheden:**
- Adviseren op de juiste communicatieboodschap, passend bij de doelgroep, en de gewenste inzet van de activiteiten in de regio en subregio's;
- Ontwikkelen van communicatie-tools voor zowel regionale als subregionale inzet;
- Benutten van reeds ontwikkeld materiaal, zoals spotjes op omroep Zeeland radio en TV, flyers, posters, huis-aan-huis-bladen, online;
- Daar waar wenselijk, gebruik maken van materialen die vanuit Stichting Lezen & Schrijven zijn ontwikkeld vanuit de positieve benadering "Wat wil jij leren?" of andere "best practice"-voorbeelden uit het land;
- Doorontwikkeling van de bestaande regionale website (taalnetwerkzeeland.nl);
- Evaluatie van de ingezette activiteiten op effectiviteit.

**Planning / oplevering resultaten:**
- Start werving projectleider: 6 juli 2021;
- Advies inzet communicatie-activiteiten: 1 november 2021;
- Start diverse communicatie-activiteiten: 1 januari 2022;
- Evaluatie ingezette communicatie-activiteiten: voor 1 juli 2022.

## 4.5. REGIE OP BELEID

**Doel en resultaat:**
Op basis van de uitkomsten van de eerdergenoemde vier onderzoekspunten zal er een nadere invulling gegeven worden op hetgeen er nodig is om regie op het beleid te verbeteren, zowel vanuit de regio als vanuit de subregio's. Mede op basis van het advies zal in gezamenlijkheid een regiemodel uitgewerkt worden, inclusief de gewenste rol- en taakverdeling en middeleninzet.

**Inzet en kennis/ervaring:**
- Gemiddeld 4 uur per week gedurende 6 maanden (januari 2022 - juli 2022);
- Kennis en ervaring met regionale samenwerkingsverbanden met gemeentelijke en externe samenwerkingspartners;

**Werkzaamheden:**
- Verdiepen in de huidige structuur (regio en subregio), rollen, regie en landelijke kaders;
- Interviews met de subregio's en centrumgemeente over de huidige werkwijze, wensen en knelpunten;
- Interviews met mensen van de kern/beleidsteams per subregio (zoals taalhuizen/punten, Scalda, welzijn) over de huidige werkwijze, wensen en knelpunten;
- Verzamelen informatie over werkstructuren van vergelijkbare regio's in het land;
- Periodieke terugkoppeling aan de werkgroep Educatie;
- Verwerken input interviews en verzamelde informatie tot eindadvies over hoe verbeteren regie op beleid en financiën (regionaal en per subregio).

**Planning / oplevering resultaten:**
- Taak onderbrengen bij de overall projectleider: 6 juli 2021;
- Verdieping in de werkwijze en structuur: januari 2022;
- Interviews afgerond: maart 2022;
- Onafhankelijk eindadvies: juli 2022.

# 5. KWALITEITSBEWAKING EN MONITORING

**Het bewaken van de kwaliteit van de aanbieders van formele, non-formele en informele trajecten op de basisvaardigheden is belangrijk. Voor de kwaliteit van het formele (diplomagerichte) aanbod wordt Scalda getoetst door de onderwijsinspectie. Voor de kwaliteit en toekomstbestendigheid van het Taalhuis wordt altijd getoetst aan de hand van landelijke certificeringsnormen (kwaliteitsnormen). Deze onderdelen zijn dus al goed geborgd. De kwaliteitseisen voor het non-formele aanbod wordt subregionaal uitgevoerd (al dan niet met een beschikking richting uitvoerder). Daar waar gewenst, wordt de verbinding gelegd met de landelijke kwaliteitsrichtlijnen die opgesteld zullen worden. Op basis hiervan zal er regionaal en subregionaal bezien worden of dit voldoende geacht wordt (zie ook 4.3).**

**Naast kwaliteitsborging vooraf moet ook achteraf door de gemeenten gecontroleerd worden of het aanbod van voldoende kwaliteit was en of resultaten zijn behaald: monitoring. Het gaat hierbij om het monitoren van de resultaten/opbrengsten van de ingezette activiteiten. Hiervoor worden de landelijke eisen gevolgd die gesteld zullen worden, aangescherpt met de behoeften aan de hand van het regionale onderzoek voor monitoring (zie ook 4.3). Op basis hiervan wordt een passende methodiek gevormd voor Zeeland.**

## 5.1. LANDELIJKE RICHTLIJNEN KWALITEIT EN MONITORING

Er is landelijk een concreet voorstel uitgewerkt om in de uitvoering van de monitoring en het kwaliteitsbeleid het aantal landelijke eisen te beperken en gemeenten meer te faciliteren om hun eigen keuzes te maken.

Het voorstel voorziet in een bescheiden landelijk monitoringssysteem waar alle gemeenten geanonimiseerde deelnemersgegevens voor aanleveren. Het Rijk heeft de volgende (minimale) outputgegevens nodig voor het landelijke systeem: geslacht, leeftijd, doelgroep, woonplaats en type aanbod. In 2021 wordt gestart met een pilot (met gegevensverzameling in meerdere regio's). Hieraan wil Zeeland ook meedoen als start van het regionale onderzoek rondom kwaliteit en monitoring.

De bibliotheken zijn landelijk bezig met het ontwikkelen van een effectenmonitor (meten sociaal welbevinden van mensen). De ontwikkeling hiervan zal in 2021 gevolgd worden. Mogelijk kunnen beide monitors (landelijk en bibliotheken) in de toekomst ingezet worden wanneer dit wenselijk is. Het regionale uitgangspunt is dat er niet alleen gemonitord wordt op aantallen, maar ook het volgen van de ontwikkeling van de mensen (effect op participatie en vooruitgang in taalniveau). Hiervoor zijn diverse systemen voor in te zetten en in ontwikkeling. Aan het eind van 2021 dient dit goed in beeld gebracht te zijn om een regionale keuze hierin te maken voor de monitoring.

Ook komt er in 2021 een landelijke handreiking ter ondersteuning van het gemeentelijke kwaliteitsbeleid, die o.a. een overzicht zal bevatten van bestaande kwaliteitsvoorwaarden die gemeenten gebruiken bij aanbesteden en subsidiëren van educatie.

Er komt voorlopig geen apart nieuw kwaliteitslabel voor cursusaanbieders. Wel gaat de certificering van de taalhuizen door zoals eerder voorzien.

Voor de begroting wordt er uitgegaan van een methode die veelvuldig landelijk gebruikt wordt. Er dient aan de hand van het nadere onderzoek nog een afweging gemaakt te worden welke methode daadwerkelijk ingezet zal worden.

## 6. SAMENVATTING: WAT GAAN WE DOEN?

In dit regioplan is een uiteenzetting gemaakt van ambities en bijbehorende activiteiten op het gebied van Laaggeletterdheid in Zeeland. In de onderstaande tabel is een globaal plan van aanpak opgesteld wanneer wie wat precies gaat doen om de beoogde doelstellingen te realiseren. Op basis hiervan zal periodiek in de Werkgroep Educatie de stand van zaken besproken worden, inclusief de financiële inzet vanuit de begroting.

| Wat | Hoe | Doelstelling | Wie | Wanneer |
|---|---|---|---|---|
| **Verantwoording en beheer regionale middelen** | Via decentralisatie uitkering centrumgemeente | Effectief inzetten van de middelen conform regioplan | Centrumgemeente Goes<br>Werkgroep Educatie | Juli 2021-dec 2024 |
| **Aanstellen en aansturen centrale projectleider** | Rapportage op basis van opdrachtformulering | Oplevering onderzoeksresultaten voor 1 juli 2022 | Centrumgemeente Goes<br>Werkgroep Educatie | Juli 2021-dec 2022 |
| **Onderzoek kansen beleidsterreinen en externe partners (1)** | Naar inschatting 12 uur per week: grondige inventarisatie projecten sociaal domein per gemeente en externe partners | Zeeuws overzicht van kansen binnen bestaande projecten voor integreren van de opgave rondom laaggeletterdheid | Projectleider / projectuitvoerder | Juli 2021-juli 2022 |
| **Werkgevers betrekken (2)** | Naar inschatting 4 uur per week: contacten onderhouden met bestuurders en netwerken | Werkgevers enthousiasmeren om gebruik te maken van bestaande subsidieregelingen/eigen opleidingsbudgetten om mensen een leven lang te ontwikkelen | Projectleider / projectuitvoerder | Juli 2021-juli 2022 |
| **Onderzoek aanpak per subregio voor kwaliteit & monitoring (3)** | Naar inschatting 8 uur per week: inzicht activiteiten, bereik en effect per subregio en landelijke richtlijnen en succesvoorbeelden | Zeeuws inzicht in kwaliteit en monitoring: nulmeting en advies voor regionaal systeem van kwaliteit en monitoring | Projectleider / projectuitvoerder | Juli 2021-dec 2022 |
| **Regionale communicatie campagne (4)** | Naar inschatting 4 uur per week: regionale en landelijke voorbeelden benutten voor inzet van (sub)regionale communicatie activiteiten | Bereik richting doelgroep NT1 vergroten | Projectleider / projectuitvoerder | Juli 2021-juli 2022 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **Advies op regie van beleid (5)** | Naar inschatting 4 uur per week: onafhankelijk eindadvies op basis van de eerdere onderzoeken hoe de regie op beleid en financiën het beste gevoerd kan worden | Regie en sturing regionaal effectief en efficiënt ingeregeld om samen de beste inzet te realiseren op laaggeletterdheid en aantal laaggeletterden in Zeeland te verlagen | Projectleider aan Werkgroep Educatie | Jan2022-juli 2022 |
| **Inzet activiteiten per (sub)regio** | Op basis van eigen behoefte en/of uitkomsten van de onderzoeken wordt er budget per subregio besteed aan activiteiten rondom Laaggeletterdheid | Aantal laaggeletterden in Zeeland verlagen door het aanbieden van een passend aanbod | Beleidsadviseurs subregio's | Mei 2021-dec 2024 |

# BIJLAGEN

## A. BEGROTING 2021-2022

### A.1 INKOMSTEN 2020 – 2024

| 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | € 144.248 | € 154.659 | € 165.938 | Prognose budget |
| € 126.028 | € 135.682 | nnb | nnb | nnb | Werkelijke decentralisatie-uitkering |

€ 726.554

| | | | |
|---|---|---|---|
| Decentralisatie-uitkering 2020 | € | 126.028 | |
| Decentralisatie-uitkering 2021 | € | 135.682 | + |
| **Totaal ontvangen bedragen 2021** | **€** | **261.710** | |

De inkomsten worden in de vorm van een decentralisatie-uitkering jaarlijks ter beschikking gesteld aan de centrumgemeente Goes. De uitgaven worden dus ook gefaseerd overgemaakt naar de subregio's/gemeenten op basis van dit regioplan (jaarlijks begroot). Er bestaan geen specifieke verantwoordingsverplichtingen vanuit het Rijk. Dit betekent dat de gemeenten Goes en de betreffende gemeenten ieder dienen te verantwoorden op de algemeen geldende rechtmatigheids- en doelmatigheidseisen conform de eigen accountantscontrole.

### A.2 UITGAVEN T/M 31 DECEMBER 2020

| | | | |
|---|---|---|---|
| Inhuur projectleider | | € | 17.000 |
| Ontwikkelbudget subregio's en arbeidsmarktregio | | € | 28.000 |
| | | **€** | **45.000** |
| **Beschikbaar resterend budget 2021** | **€** | **216.710** | |

## A.3 INZET BESCHIKBAAR BUDGET

| Inzet | 2021 | 2022 | 2023+2024 (bedragen per jaar) |
|---|---|---|---|
| Centrale projectleider en projectuitvoering op 5 deelopdrachten | PM<br>Maximaal inzetbaar budget: € 68.000, waarvan € 25.000 te reserveren voor centrale projectleider (250 uur) | | |
| Communicatiemiddelen | € 15.000 | € 15.000 | € 15.000 |
| Regie & ontwikkeling op beleid en middelen (WEB) | € 28.000 | € 28.000 | € 28.000 |
| Kwaliteit & Monitoring (methodiek) | € 15.000 | € 15.000 | € 15.000 |
| (Sub)regionale inzet op maatwerk | € 90.000<br>(€ 30.000 per subregio) | € 90.000<br>(€ 30.000 per subregio) | € 90.000<br>(€ 30.000 per subregio) |
| Totale begrote kosten | € 148.000 | € 148.000 | € 148.000 |
| Totale begroting | € 216.710 | € 144.248 | 2023: € 154.659<br>2024: € 165.938 |

De exacte inzet van de regionale budgetten (projectleider, communicatie, regie, kwaliteit en monitoring) zal ter besluitvorming ingebracht worden in de Werkgroep Educatie. Indien er gaandeweg nog budgetten over blijven zal er regionaal en/of subregionaal bezien worden welke acties als noodzakelijk gezien worden. Dit zal ook als beslispunt door de subregio's ingebracht worden in de Werkgroep Educatie. De inzet van de subregionale budgetten zullen de subregio's zelf bepalen. De centrumgemeente is verantwoordelijk voor de verantwoording en de toekenning van de middelen (vanuit de decentralisatie-uitkering) op basis van dit regioplan.

Bovendien zullen de uitkomsten van de onderzoeken in de jaren 2021 en 2022 leiden tot een nadere specificatie van de in te zetten posten vanaf 2023 (zoals de subregionale inzet op

maat). De subregionale inzet kan uiteraard ook al eerder besteed worden indien de behoefte hieraan duidelijk is (zoals de inzet van extra uren professionele krachten en de coördinatie op vrijwilligers vanuit de Oosterschelderegio vanaf het jaar 2021).

Voor de inzet op de deelopdrachten is de verwachting dat de adviseur van Stichting Lezen en Schrijven (op onderdelen) hier een rol in zal gaan spelen. De inzet van deze adviseur (maximaal 24 uur per week) vraagt geen budgettaire inzet vanuit deze begroting, aangezien dit bekostigd kan worden vanuit de reguliere inzet van Stichting Lezen en Schrijven.

## B. SAMENSTELLING PROJECTGROEP EN KLANKBORDGROEP

| Projectgroep regioplan | |
|---|---|
| **Eva Jeremiasse** | Projectleider (extern) |
| **Ciska Cornelis-Kaaisteker** | SWVO, Oosterschelderegio |
| **Ingrid Starrevelt (tot 1 maart 2021)** | Gemeente Schouwen-Duiveland, Oosterschelderegio |
| **Birgitta Santbergen** | Scalda, Zeeuws-Vlaanderen |
| **Mike Jansen** | Gemeente Sluis, Zeeuws-Vlaanderen |
| **Suzan Cijsouw** | Gemeente Veere, Walcheren |
| **Annemien Magnus-Remijnse** | Gemeente Vlissingen, Walcheren |
| **Anthonie van den Buuse** | Gemeente Middelburg |

| Klankbordgroep | |
|---|---|
| **Heleen van der Ham** | Stichting Lezen en Schrijven |
| **Hannie Bruijnooge** | ZB (Planbureau en Bibliotheek van Zeeland) |
| **Ine Dellebeke** | Leerwerkloket (namens Taalakkoord Zeeland) |

## C. AANSLUITING VANUIT STICHTING LEZEN EN SCHRIJVEN

Al jaren biedt Stichting Lezen en Schrijven ondersteuning aan alle gemeenten in Nederland. Belangrijkste focus is hierbij het voorkomen en verminderen van laaggeletterdheid. De ondersteuning van gemeenten richt zich op beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en kennis en innovatie. Naast advies en ondersteuning biedt Stichting Lezen en Schrijven instrumenten, materialen en trainingen.

De Rijksoverheid heeft Stichting Lezen en Schrijven voor de 'Vervolgaanpak laaggeletterdheid 2020-2024' opnieuw gevraagd gemeenten te ondersteunen bij de opzet en uitvoering van de aanpak van laaggeletterdheid. De activiteiten waar de stichting zich op gaat richten in deze vervolgaanpak moeten bijdragen aan de volgende resultaten:

- Een laagdrempelige toegang en passende activiteiten.
- De bekendheid en het bereik.
- De samenwerking en het leervermogen van de taalnetwerken.
- Het politiek en bestuurlijk draagvlak voor de aanpak laaggeletterdheid.

De werkwijze en focus van de stichting in zijn algemeenheid passen erg bij de rol en taken van de aan te trekken Zeeuwse regionale projectleider. Daarom hebben er verkennende gesprekken plaatsgevonden met de stichting. Hieruit bleek wederzijds enthousiasme voor het inzetten van de adviseur van Stichting Lezen en Schrijven als regionale projectleider in Zeeland. Op basis van opdrachtformuleringen zal het vervolggesprek met elkaar gevoerd worden of de adviseur daadwerkelijk ingezet kan worden op (deel)opdrachten vanuit dit regioplan.

## D. AANSLUITING MET DE ZEEUWSE BIBILIOTHEKEN

**De Zeeuwse Bibliotheken spelen een belangrijke rol in het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid. Er is ook een wettelijke taak hiervoor vastgelegd in een landelijk Bibliotheekconvenant voor de periode 2020-2023.**

De Zeeuwse bibliotheken hebben in oktober 2020 het manifest 'Samen voor een geletterd Zeeland' opgesteld. Ze nemen graag de uitdaging aan om de aanpak van laaggeletterdheid ook de komende jaren samen vorm te geven. En de inwoners van Zeeland toe te rusten om optimaal te kunnen functioneren in de maatschappij. In oktober 2020 hebben de 3 overheidslagen (Rijk, provincies en gemeenten) het Bibliotheekconvenant 2020-2023 ondertekend. Met dit convenant leggen zij vast dat zij zich gezamenlijk inzetten voor leesbevordering, digitale inclusie en een leven lang ontwikkelen (hier valt aanpak laaggeletterdheid ook onder).

**Samen met partners zorgen de Zeeuwse Bibliotheken ervoor dat iedereen:**

- **Taalvaardig wordt**
- **Zich digitaal kan redden**
- **Zich een leven lang kan ontwikkelen**
- **Toegang heeft tot en wegwijs is in de informatiemaatschappij**

De bibliotheken onderscheiden zich binnen het netwerk door de informele aanpak, het koppelen van programma's (bijvoorbeeld rond de thema's Gezin, Gezondheid, Werk & inkomen) en door nadrukkelijk in te steken op informeel leren).

Extra aandacht gaat de komende jaren uit naar:

- Groter bereik van NT1.
- Aandacht voor de laagtaalvaardige ouder(s) (koppeling programma's preventie en curatie).
- Intensivering van de samenwerking binnen het netwerk.

De Bibliotheken:

- Zijn partner in het Taalhuisnetwerk.
- Werken samen met Stichting Lezen en Schrijven.
- Werken samen met het beroepsonderwijs.
- Werken samen met Maatschappelijke dienstverleners.
- Bieden een voor iedereen toegankelijke, laagdrempelige voorziening.
- Zijn kennispartner en kenniscentrum op het gebied van leesbevordering, laaggeletterdheid en basisvaardigheden op lokaal niveau.
- Zijn een verbindende schakel in het (digi)taal netwerk.
- Zetten het onderwerp laaggeletterdheid op de agenda van relevante partners.
- Initiëren, faciliteren en organiseren activiteiten op het gebied van taal- en digitale vaardigheden, samen of met partners.
- Hebben binding met vrijwilligers en zorgen voor scholing en begeleiding.
- Spelen een sleutelrol bij de inzet van de programma's BoekStart en de Bibliotheek op school (dBos).
- Bieden een aanpak gericht op het gezin.
- Verzorgen diverse basistrainingen zoals o.a. Klik&Tik en Digisterker.

- Organiseren Meet Ups voor werkzoekenden.
- Bieden mogelijkheden om rekenvaardigheden te ontwikkelen.

De bibliotheek is en blijft dus een belangrijke samenwerkingspartner met doelstellingen die in lijn lopen met de centrale doelstellingen vanuit de gemeenten op het gebied van de basisvaardigheden.

